

Eurooppa-neuvosto 2010

Eurooppa-neuvosto 2010

TAMMIKUU 2011

Tämän katsauksen on laatinut neuvoston pääsihteeristö
www.european-council.europa.eu

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2011

ISBN 978-92-824-2818-4

doi:10.2860/7463

© Euroopan unioni, 2011

Jäljentäminen sallittu edellyttäen, että lähde mainitaan.

Printed in Belgium

PAINETTU KLOORIVALKAISEMATTOMALLE PAPERILLE

Sisällysluettelo

Eurooppa-neuvosto 2010

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja

Neuvottelupöydässä	5
Euroalueen vakauden säilyttäminen	6
Työpaikkojen ja kasvun luominen	9
Unionin toiminnan määrittäminen maailmassa	11
Työskentely yhdessä	14
Seuraavaksi	19

Eurooppa-neuvoston päätelmät

sekä valtion- tai hallitusten päämiesten lausumat	21
---	----

Eurooppa-neuvosto, lokakuu 2010

Neuvottelupöydässä

On kulunut yli vuosi siitä, kun otin vastaan toimeni Eurooppa-neuvoston ensimmäisenä pysyvänä puheenjohtajana. Tämä toimielin kokoaa saman pöydän ääreen unionin korkeimmat toimeenpanevat johtajat: jäsenvaltioiden 27 valtion- tai hallitusten päämiestä, komission puheenjohtajan sekä Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan. Tällä strategisella elimellä ei ole lainsäädäntötehtäviä, vaan se päättää poliittisista painopisteistä ja unionin strategisesta suunnasta ja ottaa vastuun kriisitilanteissa.

Eurooppa-neuvosto 2010 on vuoden 2010 toimintakertomus. Vuosi oli tapahtumarikas. Euroalueen vakautta, jäsenvaltioiden talouden tilaa ja Euroopan unionin asemaa maailmassa oli seurattava äärimmäisen tarkoin.

Eurooppa-neuvostosta tuli itsenäinen toimielin 1. joulukuuta 2009, kun Lissabonin sopimus tuli voimaan. Sille nimitettiin myös pysyvä puheenjohtaja, joka valitaan kahden ja puolen vuoden toimikaudeksi, jota voidaan jatkaa kerran. Uudella järjestelyllä päätettiin lisätä toiminnan johdonmukaisuutta ja jatkuvuutta unionissa. Ensimmäinen vuosi on osoittanut, että järjestely toimii.

Eurooppa-neuvoston kokouksissa asioiden käsittelyyn osallistuvat vain johtajat ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, mikä mahdollistaa avoimen ja vilkkaan keskustelun. Kun pöydän ääressä istuu kolmisenkymmentä henkilöä, keskustelua voidaan käydä lähes kasvotusten. Kokousta edeltää usein keskustelu Euroopan parlamentin puhemiehen kanssa. Joskus kokoukseen kutsutaan Euroopan keskuspankin pääjohtaja. Ajan myötä opimme tuntemaan toisemme varsin hyvin. Vuonna 2010 joukkoomme liittyi kuusi uutta kollegaa ja kuusi entistä lähti pois hallitusten vaihduttua Tšekin tasavallassa, Unkarissa, Alankomaissa, Slovakiassa, Suomessa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Nämä kokoontumiset ovat olennaisen tärkeitä suhteiden luomiseksi Euroopan valtion- tai hallitusten päämiesten välille. Yhteisestä johtamissuunnasta voidaan sopia vain henkilökohtaisen luottamuksen kautta.

Vuonna 2010 pidettiin kuusi Eurooppa-neuvoston kokousta 11. helmikuuta ja 16.–17. joulukuuta välisenä aikana, yksi epävirallinen ja viisi virallista. Lisäksi järjestettiin kaksi euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten kokousta, joiden puheenjohtajana toimin: toinen pidettiin maaliskuun Eurooppa-neuvoston yhteydessä, toinen oli erillinen kokous toukokuussa. Ensimmäinen kokous, jonka puheenjohtajana toimin, on jäänyt mieleeni: tiiviitä neuvotteluja käytiin tavanomaisista neuvoston tiloista poiketen talvisen maiseman ympäröimässä Solvayn kirjastossa. Kokousten vuosittainen määrä voi vaihdella. Perussopimuksessa määrätään, että niitä pidetään neljä vuodessa. Vuonna 2009 pidettiin kuusi kokousta, ja vuonna 2008 seitsemän. Koska kokouksia järjestetään suhteellisen harvoin ja niiden poliittinen merkitys on erittäin suuri, ne herättävät yleistä kiinnostusta. Kokoukset tekevät 27 jäsenvaltion unionista näkyvän. Sen vuoksi kokoukset on valmisteltava huolellisesti. Valmisteluihin osallistuvat monet henkilöt ja toimielimet Brysselissä ja jäsenvaltioiden pääkaupungeissa. Yleisten asioiden neuvoston asema on merkittävä, sillä se tekee yhteenvedon eri ministerikokouksissa saavutetuista tuloksista.

Puheenjohtajan tehtävänä on valmistella Eurooppa-neuvoston kokoukset ja toimia niiden puheenjohtajana ja johtaa niitä, pyrkiä konsensukseen jäsenten välillä ja varmistaa, että tehdyt päätökset pannaan täytäntöön. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja toimii yhdessä komission puheenjohtajan kanssa omalla tasollaan unionin edustajana suhteissa kolmansiin maihin.

Vaikka Eurooppa-neuvostolla ei olekaan lainsäädäntötehtäviä, sen päätelmien sekä valtion- tai hallitusten päämiesten lausumien poliittiselle auktoriteetille annetaan yleisesti arvoa.

Aivan kuten huippu, joka saavutetaan vasta pitkän nousun päätteeksi, kukin Eurooppa-neuvoston huippukokous voi aivan odottamatta avata uusia näkymiä. Se on sekä yhden prosessin loppu että uuden alku.

Euroalueen vakauden säilyttäminen

Vuotta 2010 hallitsivat valtionvelkakriisit euroalueella. Asia oli kaikkien Eurooppa-neuvoston kokousten esityslistalla. Vaikka yhteinen raha onkin vain 16 jäsenvaltiolla (17:llä Viron otettua euron käyttöön 1. tammikuuta 2011), kaikki 27 jäsentä ovat täysin vakuuttuneita siitä, että euroalueen vakaus on koko unionin keskeinen etu. Päätökset, jotka tehtiin erityisesti touko-, loka- ja joulukuussa, merkitsevät talous- ja rahaliiton suurinta uudistusta sitten euron luomisen.

Euroalueen valtionvelkakriisit olivat yllättävä vaihe suuremmissa yleismaailmallisissa rahoitus- ja talousmyllerryksessä, joka alkoi elokuussa 2007 ja saavutti kansainvälisen lakipisteensä Lehman Brothersin luhistuessa. Vaikka koko Euroopan talouden laman riski osoittautuikin lyhytikäiseksi – useimmat jäsenvaltiot pääsivät vuodessa takaisin kasvun tielle voimakkaiden ja koordinoitujen toimien ansiosta – vuoden 2009 lopulla ilmaantui uusi uhka Kreikan julkishallinnon rahoitusongelmien myötä.

Eurooppa-neuvoston kokouksessa helmikuussa 2010 sovimme periaatteesta ryhtyä tarvittaessa toimiin koko euroalueen vakauden turvaamiseksi ja Kreikan auttamiseksi. Maaliskuussa sovimme tämän mahdollisen tuen keskeisistä tekijöistä. Kreikka pyysi ensimmäisen kerran tukea vasta huhtikuun lopussa – tämä tapahtumien kulku voi olla syytä palauttaa mieleen, kun päätöksentekoprosessiamme moititaan hitaaksi. Sen jälkeen asiat etenivät nopeasti. Valtionvarainministerit pääsivät 2. toukokuuta yhteisymmärrykseen, jonka euroalueen valtion- tai hallitusten päämiehet hyväksyivät 7. toukokuuta. Sen mukaisesti Kreikalle myönnettiin 110 miljardin euron lainatukipaketti (80 miljardia euroa EU:lta ja 30 miljardia Kansainväliseltä valuuttarahastolta). Tällä ja

Kreikan hallituksen toteuttamalla rohkeilla säästötoimilla Kreikan tilanne vakautettiin.

Ratkaiseva päivällinen

Toukokuun ensimmäiseen viikkoon mennessä tapahtumien kulku oli kiihtynyt. Oli selvää, että tapauskohtaiset yhtä maata koskevat päätökset eivät riittäneet, vaan että oli edettävä kohti järjestelmällistä mekanismia. Yhden maan ongelmasta tuli koko euroalueen ongelma ja jopa uhka globaalille elpymiselle. Sen vuoksi euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten ylimääräinen huippukokous Kreikan tukipaketin hyväksymiseksi ja jatkotoimista päättämiseksi 7. toukokuuta muuttui odottamatta yhdeksi niistä ratkaisevista päivällisistä, jotka näyttävät olevan unionin menestyksen salaisuus. Aamuyön tunteina euroalueen maiden 16 johtajaa päättivät käyttää ”kaikkia käytettävissä olevia keinoja” euron vakauden turvaamiseksi. Asia ei jäänyt pelkäksi puheeksi. Euroopan komissio teki valtion- tai hallitusten päämiesten pyynnöstä 48 tunnin kuluessa ehdotuksen ja valtiovarainministerit sopivat tilapäisestä kriisinratkaisumekanismista eli 750 miljardin euron ehdollisten lainojen järjestelmästä, joka on nyt käytössä vuoden 2013 puoliväliin saakka. Useat jäsenvaltiot ilmoittivat toteuttavansa välittömästi talousarviota koskevia lisätoimenpiteitä ja talousuudistuksia. Euroopan keskuspankki ryhtyi ennennäkemättömiin toimiin ja osti jälkimarkkinoilta joukkovelkakirjoja markkinahäiriöiden estämiseksi. Tämä yhteinen ponnistus osoitti sen, että unionin valmiuksista toimia ei ole epäilyksiä.

Kuten sanoin eräessä 25. toukokuuta pitämässäni puheessa, kevään kriisissä ”pelastusvene rakennettiin merellä”. Myrskyisässä tilanteessa se ei ollut mikään huono saavutus. Meille kaikille oli kuitenkin selvää, että

tulevaisuutta varten oli tehtävä oikeat johtopäätökset sekä tällaisen kriisin *ehkäisemiseksi* mahdollisuuksien mukaan että valmiuksiemme parantamiseksi kriisin *hoitamista* varten. Tämä kaksoistavoite on ollut Eurooppa-neuvoston painopiste vuoden 2010 jälkipuoliskolla. Olemme tehneet sen, mitä pitikin tehdä.

Eurooppa-neuvosto perusti jo maaliskuun kokouksessaan talouden ohjaustyöryhmän analysoimaan kriisin opetukset ja esittämään ehdotuksia ennen vuoden loppua. Eurooppa-neuvoston puheenjohtajana minua pyydettiin toimimaan työryhmän puheenjohtajana tiiviissä yhteistyössä komission sekä jäsenvaltioiden edustajien, Euroopan keskuspankin ja euroryhmän puheenjohtajan kanssa. Komission osallistuminen oli keskeistä. Toukokuussa työryhmän toimintaa tehostettiin, koska oli toimittava nopeasti. Näin ollen Eurooppa-neuvostoa voitiin konsultoida edistymisestä kesä- ja syyskuussa. Pidän erittäin myönteisenä sitä, että Eurooppa-neuvosto hyväksyi jo 28. ja 29. lokakuuta pidetyssä kokouksessaan työryhmän koko raportin. Tämä oli pitkä harppaus eteenpäin.

Yhteinen velvollisuus

Kriisien ehkäiseminen edellyttää kahta sarjaa päätöksiä. Ensiksi on vahvistettava vakaus- ja kasvusopimusta, millä lisätään merkittävästi finanssipoliittista vastuullisuutta. Seuraamuksia määrätään aikaisemmin ja asteittain useammin perustein (ottamalla huomioon myös julkinen velka vuosittaisen alijäämän lisäksi), ja niistä päätetään helpommin niin sanotun käänteisen enemmistöäänestyksen ansiosta (komission ehdotus tulee hyväksytyksi, paitsi jos se hylätään jäsenvaltioiden määränemmistöllä). Toiseksi otetaan käyttöön uudenlainen makrotalouden valvonta:

näin voidaan paremmin seurata jäsenvaltioiden talouksia, kilpailukykyä, asuntokuplariskejä ja muita haavoittuvuustekijöitä. Eurooppa-neuvosto toimii ja päättää tarvittaessa korjaavista toimenpiteistä. Näitä suosituksia seuraavissa lainsäädäntötoimissa noudatetaan tavanomaisia menettelyjä, joihin osallistuvat komissio, ministerineuvosto ja Euroopan parlamentti, mutta nopeutettuina, jotta uusi valvontajärjestelmä on valmis vuoden 2011 kesään mennessä. Tämä on yhteinen velvollisuutemme.

Kolmas työryhmän toimista johtuva merkittävä päätös koskee valmiuksiamme ratkaista kriisejä. Eurooppa-neuvosto päätti lokakuussa perustaa pysyvän kriisiratkaisumekanismin koko euroalueen rahoitusvakauden turvaamiseksi. Toukokuussa sovittu mekanismi on väliaikainen. Vuoden viimeisessä kokouksessa sovimme vähäisestä perussopimuksen muutoksesta, joka on tarpeen tavoitteen saavuttamiseksi. Sillä luodaan luja oikeudellinen perusta pysyvää mekanismia varten. Eurooppa-neuvosto hyväksyi myös valtiovarainministerien sopimat mekanismin yleiset linjaukset. Lisäksi euroalueen kaikki 16 valtion- tai hallitusten päämiestä sekä Euroopan unionin toimielimet vakuuttivat joulukuussa 2010 uudelleen tekevänsä kaiken tarvittavan koko euroalueen vakauden turvaamiseksi.

Vaikeina aikoina tulevat esiin piilevät ja usein aliarvostetut voimat, jotka pitävät unionimme koossa, kuten valtionvelkakriisi jälleen kerran osoitti. Eurooppa-neuvoston jäsenet ovat kaikki puolustaneet yhteisiä päätöksiään voimakkaasti kansallisissa parlamenteissaan. Olemme toimineet Lissabonin sopimukseen sisällytettyjen vastuun ja solidaarisuuden periaatteiden mukaisesti kansalaistemme hyödyksi. Unionin jäsenten väliset voimakkaat poliittiset siteet on vahvistettu.

Dalia Grybauskaitė, Angela Merkel, Iveta Radičová, Mari Kiviniemi, Catherine Ashton

Työpaikkojen ja kasvun luominen

Useat lyhyen aikavälin ongelmat johtuvat siitä, että pitkän aikavälin rakenneuudistukseen ei kiinnitetä riittävästi huomiota. Muut merkittävät taloudet rynnistävät eteenpäin kilpailukyvyyn, tutkimuksen ja ammattitaidon osalta. Työpaikat ja kasvu Euroopassa ovat uhattuina. Eurooppa-neuvosto päätti sen vuoksi maaliskuu- ja kesäkuussa pidetyissä kokouksissaan valmistella kunnianhimoisen kymmenvuotisstrategian ”Eurooppa 2020” työpaikkoja ja kasvua varten.

Koko Euroopan mantereella ihmiset kokevat työpaikoilla kansainvälisen kilpailun jännitteet ja paineen eli globalisaation haasteen. Kylissä ja kaupungeissa Suomesta Italiaan alkaa olla enemmän vanhainkoteja kuin lastentarhoja eli tässä on demografinen haaste. Mantereemme eteläosissa Sahara on leviämässä Espanjaan, pohjoisessa tundra-alueet alkavat sulaa, ja Keski-Euroopassa alppijäätiköt sulavat: kohtaamme ilmastonmuutoshasteen.

Nämä kolme haastetta on otettava huomioon taloudellisissa strategioissa. Eurooppa 2020 -strategia vastaa niihin kattavasti. Strategiaan sisältyvät jäsenvaltioiden rakenneuudistukset, talouspolitiikkojen tehokkaampi koordinaatio sekä makrotalouden valvonta. Kokonaistavoitteena on päästä jatkuvaan kasvuun ja työllisyyteen varmistamalla samalla julkistalouden kestävyys. Toteutettavat politiikat ovat laajalti jäsenvaltioiden vastuualuetta. On kuitenkin hyvin tärkeää sopia yhteisestä strategiasta ja johdonmukaisesta toimintatavasta jo senkin vuoksi, että lisätään vertaispainetta ja tehostetaan poliittista päättäväisyyttä.

Kesäkuussa kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi tämän Eurooppa-strategian. Päättimme asettaa koko Euroopan unionille viisi realistista ja mitattavissa olevaa

yleistavoitetta, jotka on määrä saavuttaa vuoteen 2020 mennessä:

- naisten ja miesten työllisyysaste
- tutkimus- ja kehitysinvestointien taso
- toimet ilmaston maailmanlaajuisen lämpenemisriskin vähentämiseksi
- koulutuksen taso, jossa otetaan huomioon sekä koulunkäynnin keskeyttävien määrän vähentäminen että yliopistotutkintojen lisääminen
- köyhien ja syrjäytyneiden määrän vähentäminen.

Käytännön sitoumus

Jäsenvaltioiden hallitukset esittävät omat ehdotuksensa kansallisesta osallistumisestaan näiden viiden yleistavoitteen saavuttamiseen. Ne määrittävät myös kasvun esteet ja keinot niiden poistamiseksi. Alueellisten ja paikallisten viranomaisten sekä liike-elämän ja työmarkkinajärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan tiivis osallistuminen lisää sitoutumisen ja vastuun tuntoa. Tämä auttaa siirtymään paperilla olevista tavoitteista käytännön sitoumukseen. Maaliskuu- ja lokakuun Eurooppa-neuvoston kokouksien aikana järjestetty sosiaalihuippukokous osoittautui vuonna 2010 tärkeäksi foorumiksi vuoropuhelun käymiseksi näistä asioista.

Jäsenvaltioiden talouden kestokyvyn lujittamiseksi edelleen Eurooppa-neuvosto antoi finanssikriisistä opittujen kokemusten pohjalta voimakkaan sysäyksen rahoitusjärjestelmän valvonnan ja sääntelyn kunnianhimoiselle uudistukselle. Tähän sisältyi Euroopan järjestelmäriskikomitean ja kolmen

Euroopan valvontaviranomaisen perustaminen. Ne aloittivat toimintansa 1. tammikuuta 2011. Kesäkuussa 2010 sovittiin, että jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön rahoituslaitoksilta kannettavat maksu- ja verojärjestelmät, jotta nämä osallistuisivat oikeudenmukaisesti finanssisektorin järjestelmäriskin hallitsemiskustannuksiin. Samassa kokouksessa päätettiin, että merkittävimmille eurooppalaisille pankeille kesällä tehdyt stressitestit olisi julkistettava avoimuuden lisäämiseksi.

Maailman keskeiset taloudet ovat sidoksissa toisiinsa enemmän kuin koskaan ennen. Jotkin Euroopan talouteen vaikuttavat kysymykset edellyttävät edelleen maailmanlaajuisia huomiota. Näihin kuuluvat uhkat rahoituksen kestävyydelle, korkea työttömyys, hyödykkeiden hintavaihtelut ja makrotalouden epätasapaino. Näihin haasteisiin vastaamiseksi

Eurooppa-neuvosto valmisteli huolellisesti EU:n kannan kesäkuussa Torontossa ja marraskuussa Soulissa pidettyjä G20-huippukokouksia varten.

Vihreä kasvu

Unionin kestävä kasvun strategian toinen tärkeä tekijä on kaikkia huolestuttavan ilmastonmuutoksen torjuminen. Eurooppa-neuvosto määritteli joulukuussa Cancúnissa pidettyä Yhdistyneiden Kansakuntien ilmastokokousta varten kunnianhimoisen ja rakentavan kannan, joka vaikutti positiivisesti kokouksen onnistumiseen. Eurooppa-neuvosto kannusti myös alueellisiin aloitteisiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja vihreän kasvun edistämiseksi. Samalla on toteutettava edelleen merkittäviä toimenpiteitä kotona Euroopassa vihreiden työpaikkojen ja vihreän kasvun luomisessa.

Unionin toiminnan määrittäminen maailmassa

Valtion- tai hallitusten päämiehillä on tärkeä asema ulkosuhteissa. He määrittelevät yhdessä strategisia etuja, sopivat painopisteistä ja antavat strategista ohjausta sekä ”yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alan osalta että muiden ulkoisen toiminnan alojen osalta”, kuten perussopimuksessa määrätään.

Euroopan unioni ei aloita tyhjästä. Se on yksi suurista kauppamahdeista ja maailman merkittävin kehitysavun antaja, sillä on vakauttava rooli naapurimaissaan ja se on viime vuosina toteuttanut monia siviili- ja sotilaspuolen kriisinhallintaoperaatioita. Voisimme kuitenkin yhdessä tehdä enemmän taloudellisen mahtimme muuttamiseksi poliittiseksi vaikutusvallaksi. Sen vuoksi syyskuussa pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa keskityttiin ulkopolitiikkaan ja varsinkin maailmanlaajuisiin strategisiin kumppanuuksiin. Joulukuussa Eurooppa-neuvosto jatkoi tätä strategista pohdintaa keskittymällä erityisesti Yhdysvaltoihin, Venäjään ja Kiinaan korkean edustajan tähän mennessä toteuttamien toimien pohjalta.

Ottamalla mukaan kaikki korkeimman tason toimijat Eurooppa-neuvosto voi edistää tarpeellisia synergioita kansallisen diplomatian ja EU:n yhteisen ulkosuhdehallinnon välillä ja rakentaa näin

asteittain eurooppalaisen diplomatian kulttuuria. Tässä vaiheessa on tavanomaista ”yhdellä äänellä puhumista” tärkeämpää se, että keskeiset viestimme ovat yhteisiä.

Lisäksi kaikki kollegat olivat syyskuussa käydyissä keskusteluissa yhtä mieltä siitä, että on pyrittävä vastavuoroisuuteen ja löydettävä yhteisiä intressejä toimittaessa maailmanlaajusten kumppanien kanssa. EU:lla on tietyt valttikortit, joilla voidaan pelata vain yhdessä, esimerkiksi lisäämällä markkinoille pääsymahdollisuuksia tai myöntämällä helpotuksia viisumijärjestelmään.

Molemminpuolinen hyöty

Unionin ja keskeisten kumppanien kahdenväliset huippukokoukset ovat hyötöneet siitä, että Eurooppa-neuvosto on ollut tiiviimmin mukana. Kokoukset valmistellaan paremmin, ja Eurooppa-neuvoston

EU:n operaatio Atalanta merirosvouksen estämiseksi

puheenjohtaja ja komission puheenjohtaja sopivat yhdessä siitä, kuinka unionin edustus parhaiten hoidetaan eri kansainvälisissä kokouksissa, minkä ansiosta he voivat todella puhua (ja kuunnella) 27 jäsenvaltion puolesta.

Ero alkoi näkyä jo syksyllä pidetyissä kahdenvälisissä kokouksissa, vaikka muutosprosessi onkin vasta alussa. EU sopi 6. lokakuuta strategisesta kumppanuudesta Etelä-Korean kanssa, jonka kanssa oli juuri aiemmin tehty merkittävä kauppasopimus. EU:n ja Yhdysvaltojen huippukokouksessa 20. marraskuuta korostimme presidentti Obaman kanssa transatlanttisten suhteiden merkitystä ja avasimme uusia näköaloja kasvua, työpaikkoja ja turvallisuutta koskevaa yhteistyötä varten. Yksi läpimurto oli 7. joulukuuta presidentti Medvedevin kanssa pidetyssä kokouksessa Venäjän kanssa tehty sopimus WTO:hon liittymisestä: tämä auttaa naapuriamme myös sen nykyaikaistamissuunnitelmissa, joilla on strategista merkitystä EU:lle. Ukrainan kanssa pidetyssä huippukokouksessa saatoimme todeta tyytyväisinä, että pyrkimyksissä kohti viisumivapautta ja assosiaatiosopimusta edistyttiin. Intia-huippukokouksessa 10. joulukuuta ilmeni, että näkymät ovat lupaavat kunnianhimoisen ja tasapainoisen vapaakauppasopimuksen tekemiseksi. Myös saavutuksiltaan vaatimattomampana pidetty EU:n ja Kiinan huippukokous lokakuussa osoittautui mielenkiintoiseksi, koska olimme päättäneet varmistaa vastavuoroisuuden ja molemminpuolisen hyödyn.

Osallistuin myös Lissabonissa 19.–20. marraskuuta pidettyyn Naton huippukokoukseen, jossa korostettiin EU:n ja Naton suhteiden merkitystä, sekä Astanassa joulukuun alussa pidettyyn ETYJin kokoukseen.

Eräät vaikutuksiltaan merkittävät tapahtumat edellyttivät huomiotamme läpi koko vuoden. Kesäkuussa pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa EU:n 27

jäsenvaltiota pääsivät sopimukseen seuraamuksista, joiden tarkoituksena on varmistaa Iranin ydinohjelman kehittäminen tiukasti siviilitarkoituksiin. EU:n strategisen edun kannalta on äärimmäisen tärkeää saada täysi varmuus tämän ohjelman luonteesta. EU:n sopimilla sanktioilla YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman vaikutusta tehostettiin. Tämä ei ollut helppoa. Tulos on ollut huomattava, koska päätöksemme vakuutti muut merkittävät taloudet tukemaan sanktioita, mikä oli Iranille lisäkannustin palata neuvottelupöytään.

Syyskuun kokouksessa kuukausi Pakistania kohdanneiden tuhoisien tulvien jälkeen Eurooppa-neuvosto päätti antaa Pakistanille kaiken mahdollisen tuen. Parantamalla markkinoillepääsyä unioni voi tarjota ”enemmän apua ja enemmän kauppaa”.

Syyskuussa Euroopan unioni keskusteli suhteista unionin itäisiin ja eteläisiin naapureihin. Eurooppa-neuvosto käsittelee lähitulevaisuudessa unionin suhteita Länsi-Balkanin maihin, joissa kävin kahdesti vuonna 2010. EU on vahvistanut Länsi-Balkanin maiden eurooppalaiset näkymät esimerkiksi myöntämällä joulukuun Eurooppa-neuvostossa Montenegrolle ehdokasvaltion aseman. Tapasin vuoden aikana neljästi Ukrainan presidentin, myös marraskuun huippukokouksessa. Harvoista naapureistamme Luoteis-Euroopassa Islanti on lähestynyt unionia, ja Eurooppa-neuvosto teki kesäkuun kokouksessaan merkittävän päätöksen liittymisneuvottelujen aloittamisesta sen kanssa.

Eurooppa-neuvosto on Lissabonin sopimuksen mukaisten uusien poliittisten ja diplomaattisten keinojen myötä osoittanut vuonna 2010 valmiutensa toimia ulkosuhteiden alalla.

Huippukokoukset kolmansien maiden kanssa

Työskentely yhdessä

Vuoden 2010 alkupuolisko, EU:n neuvoston puheenjohtajavaltiona Espanja

Lissabonin sopimus on antanut Euroopan unionille uudistetut institutionaaliset puitteet. Komissiolla on edelleen keskeinen asema lainsäädäntöehdotusten alullepanijana ja perussopimusten vartijana. Euroopan parlamentista on tullut lainsäädäntöprosessissa neuvoston tasavertainen kumppani, ja se toimii kansalaisten edustajana. Eurooppa-neuvosto, joka aiemmin antoi unionin strategiset suuntaviivat olematta osa virallisia institutionaalisia puitteita, on joutunut Lissabonin sopimuksen seurauksena määrittelemään uuden paikkansa. Haasteena 1. joulukuuta 2009 oli muuttaa kaksi vuotta pelkästään paperilla olleet määräykset eläväksi todellisuudeksi. Siihen tarvitaan aikaa. Uusien toimintojen käynnistäminen, uusien tapojen kehittäminen ja joidenkin harmaiden alueiden täyttäminen vaativat huolellista asiaan paneutumista. Yksityiskohtaisimmillakaan perussopimusten

määräyksillä ei voida etukäteen määritellä kaikkia polkuja.

Tärkeimmät seikat Eurooppa-neuvoston ja muiden toimielinten välisissä suhteissa määritellään perussopimuksessa. Esimerkiksi se, että komission puheenjohtaja on Eurooppa-neuvoston jäsen, luo elintärkeän yhteyden molempien toimielinten välille, pääkaupungeista tulevien aloitteiden ja Brysselin toimielinten ideoiden ja asiantuntemuksen välille. Perussopimuksessa määrätään myös, että Euroopan parlamentin puhemies voidaan kutsua Eurooppa-neuvoston kuultavaksi, ja että Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja esittää Euroopan parlamentille raportin kunkin Eurooppa-neuvoston kokouksen jälkeen. Tämä johti joihinkin vilkkaisiin keskusteluihin vuonna 2010. Jotkut Eurooppa-neuvoston jäsenet puolestaan raportoivat hekin omille parlamenteilleen

Vuoden 2010 jälkipuolisko, EU:n neuvoston puheenjohtajavaltiona Belgia

kansallisista käytännöistään riippuen. Kaikki tämä antaa toimillemme elintärkeää demokraattista legitimitettä. Kokouksiemme on kuin institutionaalisten lankojen punontaa, jossa kansalliset ja EU:n politiikat kudotaan yhdeksi kankaaksi.

Onnistumisen kannalta on aina olennaisen tärkeää se, että tärkeimpien toimijoiden välillä vallitsevat hyvät henkilökohtaiset suhteet. Sen vuoksi olen pyrkinyt toimikauteni ensimmäisestä päivästä lähtien luomaan epävirallisia ja rakenteellisia yhteyksiä komissioon ja sen puheenjohtajaan José Manuel Barrosoon, korkeaan edustajaan Catherine Ashtonin sekä Euroopan parlamenttiin ja sen puhemieheen Jerzy Buzekiin. On ollut myös ilo työskennellä kahden neuvoston kiertävää puheenjohtajuutta hoitaneen valtion edustajien kanssa: ensimmäiset kuusi kuukautta Espanjan pääministerin José Luis Rodríguez Zapateron kanssa, joka auttoi

siirtymään ongelmitta uuteen järjestelmään, ja toiset kuusi kuukautta Belgian pääministerin Yves Letermen kanssa. Yhteistyön, kunnioituksen ja toimielinten välisen sekä jäsenvaltioiden ja toimielinten välisen jaetun vastuuntunnon hengessä Lissabonin sopimus voi olla sitä, mitä sen on tarkoituskin olla: väline Euroopan unionin valmiuksien vahvistamiseksi kansalaistemme turvallisuuden ja hyvinvoinnin takaamiseksi. Ne merkittävät päätökset, jotka teimme vuonna 2010 rahaliiton lujittamiseksi, osoittavat tämän olevan mahdollista.

Joissakin Brysselin piireissä on kuitenkin arveltu, että Eurooppa-neuvoston uusi rooli olisi lisännyt kansallisten hallitusten vaikutusvaltaa EU:n toimielinten kustannuksella heikentäen näin unionin päätösten tehokkuutta ja demokraattista legitimiyyttä. Tämä kuulostaa monestakin syystä oudolta. Eurooppa-

*Euroopan komission puheenjohtaja ja
Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja*

neuvostoon kuuluu 27 demokraattisesti valittua valtion- tai hallituksen päämiestä. Se on nyt erottamaton osa virallisia EU-puitteita ja normaalin seurannan alainen. Niin sanottu yhteisömenetelmä on ja tulee edelleen olemaan keskeinen tapa hyväksyä EU:n toimintapolitiikkoja ja lainsäädäntöä. Tätä menetelmää sen kaikissa eri muodoissa voidaan kuitenkin soveltaa vain niillä aloilla, joilla unionilla on toimivalta. Sitä ei voida soveltaa kansallisen toimivallan aloilla, joilla kuitenkin ajoittain tarvitaan EU:n koordinoitua. Talous- ja finanssikriisi on selkeästi osoittanut tämän.

Euroopan henki

Sen vuoksi valinta ei usein tapahdu yhteisömenetelmän ja hallitustenvälisen menetelmän välillä, vaan koordinoitun EU:n kannan ja ei-minkään välillä. Eurooppa-neuvosto on elin, joka saattaa yhteen jäsenvaltioiden vahvuudet ja unionin yhteisten

toimielinten osaamisen. Se pystyy hyvin edistämään tällaisen koordinoitun EU:n kannan saavuttamista toimimalla tiiviissä yhteistyössä kaikkien unionin toimielinten kanssa ja pitäen mielessä, että jäsenvaltiot eivät ole Eurooppa-neuvoston ulkopuolella, vaan että ne muodostavat sen.

Euroopan unionin toiminta on usein ”yhden” ja ”monen” välistä, ”kokonaisuuden” ja ”osien” välistä. Tämä jännite on osa identiteettiämme. *Euroopan henki* on sitä, että keksitään jatkuvasti uusia keinoja tämän jännitteen hallitsemiseksi. Poliittika on juuri sitä. Liittokansleri Angela Merkel luonnehti tätä työskentelytapaa ”unionin menetelmäksi” puhuessaan viime marraskuussa Bryggen College of Europessa. Unionin kaikki energia ja kyvyt on mobilisoitava todellisessa Lissabonin sopimuksen hengessä. Se on ainoa tapa vastata haasteisiin, joita kohtaamme vuonna 2011 ja sen jälkeen.

*Eurooppa-neuvoston
puheenjohtaja Euroopan
parlamentissa*

Eurooppa-neuvoston jäseniä kansallisissa parlamenteissaan

Eurooppa-neuvosto, joulukuu 2010

Seuraavaksi

Vuonna 2011 Eurooppa-neuvosto keskittyy aluksi talouskasvun näkymiin. Se keskustelee kokouksessaan 4. helmikuuta kahdesta aiheesta, innovoinnista ja energiasta. Nämä aiheet koskevat aikamme merkittäviä yhteiskunnallisia haasteita: houkuttelevia työpaikkoja, terveellistä ikääntymistä, vihreää ja vähähiilistä energiaa ja energian toimitusvarmuutta. Maaliskuussa Eurooppa-neuvosto arvioi ensimmäisen kerran kunkin maan edistymistä kasvua ja työllisyyttä koskevan Eurooppa 2020 -strategian toteuttamisessa. Lisäksi se antaa talouspolitiikkoja koskevaa strategista ohjausta vuonna 2010 päätetyn uuden makrotalouden valvonnan mukaisesti. Odotan mielenkiinnolla työskentelyä vuoden 2011 alku- ja jälkipuoliskolla neuvoston puheenjohtajavaltioina toimivien Unkarin ja Puolan pääministerien kanssa.

Kansainvälisten suhteiden osalta jatkamme strategista vuoropuhelua globaalien kumppaneidemme kanssa viimeaikaisten kokemusten pohjalta yhdessä ulkosuhdehallinnon kanssa, joka on nyt aloittanut toimintansa. Eräs merkittävistä kysymyksistä tänä vuonna on se, liittyykö yleismaailmalliseen mahdin siirtymiseen nouseville talouksille myös

yleismaailmallinen vastuiden siirtyminen. Eurooppa voi olla vahva vain yhtenäisenä. Ulkoasioiden alalla, jolla maantiede ja historia ovat tärkeitä, tarvitaan luottamusta ja aikaa, jotta 27 valtiota pystyy etenemään yhdessä. Mutta kärsivällisyys voi olla hyve geopolitiikassa kuten muussakin elämässä. Sen vuoksi tulevien vuosien painopiste on saada aikaan tietoisuus siitä, että kaikilla on oltava sama suunta.

Pitkän aikavälin talousohjelmamme ja yleisen toimintastrategiamme ulkopuolisia yksittäisiä tapahtumia ei voi ennustaa. Sen vuoksi Euroopan unionin on vuonna 2011 varmasti osoitettava sekä sisäisissä että ulkoisissa asioissa, että Lissabonin sopimus ja uudet toimintapuitteet ovat tehostaneet yhtä olennaisen tärkeää poliittista ominaisuutta: kykyämme kohdata ja hallita ennalta-arvaamattomia tapahtumia. Eurooppa-neuvosto on tähän valmis.

HERMAN VAN ROMPUY

Eurooppa-neuvoston päätelmät sekä valtion- tai hallitusten päämiesten lausumat

Euroopan unionin valtion- tai hallitusten päämiesten lausuma, 11. helmikuuta 2010	23
Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten lausuma, 25. maaliskuuta 2010	24
Eurooppa-neuvosto, 25.–26. maaliskuuta 2010	25
Euroalueen valtion- tai hallitusten päämiesten lausuma, 7. toukokuuta 2010	29
Eurooppa-neuvosto, 17. kesäkuuta 2010	30
Eurooppa-neuvosto, 16. syyskuuta 2010	35
Eurooppa-neuvosto, 28.–29. lokakuuta 2010	40
Eurooppa-neuvosto, 16.–17. joulukuuta 2010	42

Euroopan unionin valtion- ja hallitusten päämiesten julkilausuma – 11. helmikuuta 2010

Kaikkien euroalueen jäsenten on noudatettava sovittujen sääntöjen mukaista tervettä kansallista politiikkaa. Ne ovat yhdessä vastuussa alueen taloudellisesta ja rahoitusvakaudesta.

Tässä yhteydessä annamme täyden tukemme Kreikan hallituksen toimille ja sen sitoumukselle tehdä kaikki tarvittava, muun muassa toteuttaa lisätoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että vuoden 2010 ja sitä seuraavien vuosien vakausohjelmassa asetetut kunnianhimoiset tavoitteet saavutetaan. Kehotamme Kreikan hallitusta panemaan kaikki nämä toimenpiteet täytäntöön tarkasti ja määrätietoisesti, jotta talousarvion alijäämää voitaisiin vähentää tosiasiallisesti neljällä prosentilla vuonna 2010.

Kehotamme neuvostoa (talous- ja rahoitusasiat) hyväksymään istunnonsaan 16. helmikuuta 2010 Kreikkaa koskevat suositukset,

jotka perustuvat komission ehdotukseen ja Kreikan ilmoittamiin lisätoimenpiteisiin.

Komissio aikoo seurata suositusten täytäntöönpanoa tiiviisti EKP:n kanssa sekä ehdottaa tarvittavia lisätoimenpiteitä IMF:n asiantuntemusta hyödyntäen. Ensimmäinen arvio laaditaan maaliskuussa.

Euroalueen jäsenvaltiot ryhtyvät tarvittaessa määrätietoisiin ja koordinoituihin toimiin rahoitusvakauden turvaamiseksi koko euroalueella. Kreikan hallitus ei ole pyytänyt rahoitustukea.

Euroalueen valtion- ja hallitusten päämiesten julkilausuma – 25. maaliskuuta 2010

Vahvistamme, että kaikkien euroalueen jäsenten on noudatettava sovittujen sääntöjen kanssa yhdenmukaista tervettä kansallista politiikkaa ja niiden olisi oltava tietoisia siitä, että ne ovat yhdessä vastuussa alueen taloudellisesta ja rahoitusvakaudesta.

Annamme kaiken tukemme Kreikan hallituksen pyrkimyksille ja olemme tyytyväisiä 3. maaliskuuta ilmoitettuihin lisätoimenpiteisiin, jotka riittävät turvaamaan vuoden 2010 julkisen talouden tavoitteet. Tunnustamme, että Kreikan viranomaiset ovat toteuttaneet kunnianhimoisia ja päättäväisiä toimia, joiden ansiosta Kreikan pitäisi voida saada takaisin markkinoiden täysi luottamus.

Kreikan toteuttamat vakauttamistoimenpiteet lisäävät omalta osaltaan merkittävästi julkisen talouden kestävyttä ja markkinoiden luottamusta. Kreikan hallitus ei ole pyytänyt rahoitustukea, joten tänään ei ole tehty päätöstä jäljempänä mainitun mekanismin käyttöön ottamisesta.

Tässä yhteydessä euroalueeseen kuuluvat jäsenvaltiot vahvistavat halukkuutensa toteuttaa tarvittaessa päättäväisiä ja koordinoituja toimia rahoitusvakauden turvaamiseksi koko euroalueella, kuten 11. helmikuuta sovittiin.

Euroalueen jäsenvaltiot ovat valmiit osallistumaan koordinoituihin kahdenvälisiin lainoihin osana rahoitusjärjestelyjä, josta merkittävän osan antaa kansainvälinen valuuttarahasto ja suurimman osan Eurooppa.

Tätä Kansainvälisen valuuttarahaston myöntämää rahoitusta täydentävää mekanismia on pidettävä viimeisenä keinona tilanteessa, jossa markkinarahoitus on riittämätöntä. Euroalueen jäsenvaltiot päättäisivät yksimielisesti kahdenvälisten lainojen maksusta, mille asetettaisiin tiukat ehdot ja mikä perustuisi Euroopan komission ja Euroopan keskuspankin arviointiin. Odotamme euroalueen kunkin jäsenvaltion osallistuvan EKP:n pääoman merkintään sovellettavan jakoperusteensa mukaisesti.

Mekanismin tavoitteena ei ole myöntää rahoitusta euroalueen keskimääräisellä korolla, vaan luoda kannustimia markkinarahoitukseen palaamiseksi mahdollisimman pian riskin mukaisella hinnoittelulla. Korke on markkinaehtoista eli ei tuettua. Mekanismin mukaiset päätökset tehdään kaikilta osin johdonmukaisesti perussopimusten ja kansallisen lainsäädännön kanssa.

Vahvistamme olevamme sitoutuneita panemaan täytäntöön politiikkoja, joilla tähdätään palauttamaan vahva, kestävä ja vakaa kasvu työpaikkojen luomisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tukemiseksi.

Lisäksi sitoudumme edistämään talouspolitiikkojen tehokasta yhteensovittamista Euroopassa. Katsomme, että Eurooppa-neuvoston olisi parannettava Euroopan unionin talusasioiden ohjausta, ja ehdotamme sen roolin vahvistamista talouden koordinoinnissa ja Euroopan unionin kasvustrategian määrittelemisessä. Nykytilanne osoittaa, että olemassa olevaa kehystä on vahvistettava ja täydennettävä julkisen talouden kestävyuden varmistamiseksi euroalueella ja toimintakyvyn tehostamiseksi kriisitilanteissa.

Tulevaisuutta ajatellen on tehostettava taloudellisten ja julkisen talouden riskien valvontaa sekä välineitä niiden torjumiseksi, liiallisia alijäämiä koskeva menettely mukaan lukien. Tarvitsemme lisäksi vahvan kehyksen kriisien ratkaisemista varten kunnioittaen samalla jäsenvaltioiden oman talousarviovastuun periaatetta.

Pyydämme Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaa perustamaan yhteistyössä komission kanssa jäsenvaltioiden, kiertävän puheenjohtajavaltion ja EKP:n edustajista koostuvan työryhmän, joka esittää neuvostolle vuoden loppuun mennessä tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet ja tutkii kaikki vaihtoehdot säädöskehyksen vahvistamiseksi.

EUROOPPA-NEUVOSTO 25.–26. MAALISKUUTA 2010

PÄÄTELMÄT

Eurooppa-neuvosto keskusteli Euroopan unionin uudesta työllisyys- ja kasvustrategiasta. Se sopi strategian tärkeimmistä osatekijöistä, kuten sen täytäntöönpanoa ohjaavista päätavoitteista ja järjestelyistä sen seurannan parantamiseksi. Valtion- ja hallitusten päämiehet keskustelivat myös kilpailukyvyistä, joka on ratkaisevassa asemassa Euroopan kasvunäkymien kannalta, ja tarkastelivat seuraavan G20-huippukokouksen valmistelujen etenemistä. Ilmastonmuutoksen osalta Eurooppa-neuvosto katsoi, että neuvotteluihin on nyt tarpeen saada uutta pontta, ja suunnitteli seuraavat vaiheet.

I EUROOPPA 2020: EUROOPAN UUSI TYÖLLISYYS- JA KASVUSTRATEGIA

1. Olemme viimeiset kaksi vuotta eläneet maailman pahinta taluskriisiä sitten 1930-luvun. Kriisi on suurelta osin kumonnut vuoden 2000 jälkeen saavutetun kehityksen. Vastassa on liiallinen velka, hidas rakenteellinen kasvu ja korkea työttömyys. Taloudellinen tilanne on paranemassa, mutta elpyminen on vielä haurasta.
2. Makrotalouden vakauden palauttaminen ja julkisen talouden saattaminen jälleen kestäväälle uralle ovat kasvun ja työllisyyden edellytyksiä. Kuten joulukuussa 2009 sovittiin, tässä suhteessa on tärkeää irtautua kriisin torjumiseksi luoduista poikkeuksellisista tukitoimista sitten, kun elpyminen on täysin varmistettu.
3. Rakenteelliset uudistukset ovat olennaisia vahvalle ja kestäväälle elpymiselle sekä sosiaalisten malliemme kestävyuden säilyttämiselle. Työpaikat ja sosiaalinen hyvinvointi ovat vaarassa. Jos emme toimi, Eurooppa jää jälkeen. Eurooppa-neuvoston vastuulla on näyttää tie eteenpäin.
4. EU tarvitsee kasvun ja työllisyyden lisäämiseksi uuden strategian, joka perustuu tehostettuun talouspolitiikkojen koordinointiin. Euroopan komission tiedonannon ”Eurooppa 2020: Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia” ja neuvostossa käytyjen keskustelujen mukaisesti Eurooppa-neuvosto hyväksyi tämän kesäkuussa virallisesti hyväksyttävän uuden strategian jäljempänä mainitut osat.
5. Ponnistelumme on kohdennettava paremmin Euroopan kilpailukyyn, tuottavuuden, kasvupotentiaalini ja taloudellisen lähentymisen lisäämiseksi:
 - a) Uudessa strategiassa keskitytään avainaloihin, joilla tarvitaan toimia: tieto ja innovointi, kestävämpi talous, korkea työllisyys ja sosiaalinen osallisuus.
 - b) Eurooppa-neuvosto sopi seuraavista yleistavoitteista, jotka muodostavat jäsenvaltioiden ja unionin toimia ohjaavat jaetut tavoitteet:
 - 20–64-vuotiaiden naisten ja miesten työllisyysaste pyritään nostamaan 75 prosenttiin muun muassa lisäämällä nuorten, iäkkäiden työntekijöiden ja matalan taitotason

työntekijöiden osallistumista sekä integroimalla paremmin lailliset maahanmuuttajat;

- tutkimus- ja kehitystoiminnan edellytyksiä parannetaan pyrkien erityisesti nostamaan alan julkisten ja yksityisten investointien yhteenlaskettu osuus 3 prosenttiin BKT:sta; komissio kehittää T&K- ja innovointi-intensiteettiä mittaavan indikaattorin;
- kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään 20 prosentilla vuoden 1990 tasosta, uusiutuvien energialähteiden osuus nostetaan 20 prosenttiin energian loppukäytöstä ja energiatehokkuutta pyritään parantamaan 20 prosentilla; EU on sitoutunut tekemään päätöksen siitä, että se vähentää päästöjään vuoteen 2020 mennessä 30 prosentilla vuoden 1990 tasosta. Tällä ehdollisella tarjouksella pyritään saamaan aikaan vuoden 2012 jälkeistä aikaa koskeva maailmanlaajuinen ja kattava sopimus edellyttäen, että muut teollisuusmaat sitoutuvat vastaaviin päästövähennyksiin ja että kehitysmaat osallistuvat asianmukaisella tavalla vastuunsa ja valmiuksiensa mukaan;
- koulutustasoa parannetaan erityisesti pyrkimällä laskemaan koulunkäynnin keskeyttäneiden osuutta ja nostamalla korkea-asteen tai vastaavan tason tutkinnon suorittaneiden osuutta; Eurooppa-neuvosto asettaa määrälliset tavoitteet kesäkuussa 2010 ottaen huomioon komission ehdotuksen;
- sosiaalista osallisuutta edistetään erityisesti vähentämällä köyhyyttä. Soveltuvia indikaattoreita koskevaa työtä on jatkettava. Eurooppa-neuvosto palaa asiaan kesäkuussa 2010.

Nämä tavoitteet kattavat keskeiset alat, joilla tarvitaan ripeitä toimia. Ne liittyvät toisiinsa ja vahvistavat toinen toistaan. Ne auttavat mittaamaan edistymistä strategian täytäntöönpanossa. Vaikka jotkin näistä tavoitteista on otettu huomioon EU:n lainsäädännössä, niistä toiset eivät sovellu säänneltäviksi eivätkä edellytä vastuun jakamista; ne edustavat yhteistä, kansallisen ja EU:n tason toiminnan yhdistelmän kautta tavoiteltavaa päämäärää.

- c) Jäsenvaltiot asettavat yleistavoitteiden perusteella kansalliset tavoitteensa ottaen huomioon suhteelliset lähtökohtansa ja kansalliset olosuhteensa. Ne toimivat tässä kansallisten pää-

töksentekomenettelyjensä mukaisesti käyden vuoropuhelua komission kanssa EU:n yleistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden välisen johdonmukaisuuden varmistamiseksi. Neuvosto tarkastelee vuoropuhelun tuloksia kesäkuuhun 2010 mennessä.

- d) Uudessa strategiassa käsitellään pahimpia pullonkauloja, jotka haittaavat kasvua kansallisella ja EU:n tasolla, mukaan lukien sisämarkkinoiden toimintaa ja infrastruktuuria koskevat ongelmat.
 - e) Jäsenvaltiot laativat kansalliset uudistusohjelmansa, joissa esitetään yksityiskohtaisesti toimet, joihin ne aikovat ryhtyä uuden strategian täytäntöönpanemiseksi, korostaen erityisesti toimia, joilla kansalliset tavoitteet saavutetaan, sekä toimenpiteitä, joilla kasvua haittaavat pullonkaulat poistetaan jäsenvaltioissa.
 - f) Komissio kehittää toimia, joita se ehdottaa toteutettavaksi EU:n tasolla, erityisesti lippulaivahankkeiden avulla, ja toimittaa ne neuvostolle.
 - g) Kaikkien yhteisten politiikkojen, mukaan lukien yhteinen maatalouspolitiikka ja koheesiopolitiikka, on tuettava strategiaa. Kestävä, tuottava ja kilpailukykyinen maataloussektori edesauttaa merkittävästi uutta strategiaa ottaen huomioon maaseudun kasvu- ja työllisyysmahdollisuudet ja varmistaa samalla kilpailun rehellisyyden. Eurooppa-neuvosto korostaa, että uuden strategian onnistumisen kannalta on tärkeää edistää taloudellista, sosiaalista ja alueellista koheesiota ja kehittää infrastruktuuria.
 - h) Strategiaan sisältyy vahva ulkoinen ulottuvuus sen varmistamiseksi, että EU:n välineitä ja politiikkoja käytetään omien etujemme ja näkökantojemme ajamiseen maailmannäyttämöllä osallistumalla avoimille ja oikeudenmukaisille markkinoille kaikkialla maailmassa.
6. Strategian menestyksekkäs täytäntöönpano edellyttää tehokkaita valvontamekanismeja.
- a) Eurooppa-neuvosto antaa komission suorittaman valvonnan ja neuvoston työskentelyn perusteella kerran vuodessa yleisarvion strategian täytäntöönpanossa sekä EU:ssa että kansallisesti saavutetusta edistyksestä. Tuottavuuden kasvu on olennainen edistystä mittaava indikaattori. Makroekonomista ja rakenteellista kehitystä sekä kilpailukyyn muutosta tarkastellaan samanaikaisesti Euroopan järjestelmäriskikomitealta saatuihin tietoihin perustuvan, yleistä rahoitusvakautta koskevan arvion kanssa.
 - b) Eurooppa-neuvosto kokoontuu säännöllisesti käsittelemään talouskehitystä ja strategian ensisijaisia tavoitteita. Lokakuussa 2010 se käsittelee tutkimusta ja kehitystä, erityisesti tapoja lisätä Euroopan innovaatiopotentiaalia nykyisten haasteiden valossa. Alkuvuodesta 2011 se käsittelee energiapolitiikkaa tarkastellen muun muassa sitä, miten energiapolitiikalla voidaan parhaiten tukea siirty-

mistä tehokkaaseen vähähiiliseen talouteen ja suurempaan toimitusvarmuuteen.

- c) Talouspolitiikan kokonaiskoordinointia lisätään hyödyntämällä paremmin perussopimuksen (SEUT) 121 artiklan välineitä.
 - d) Euroalueella lisätään koordinointia euroalueen kohtaamiin haasteisiin vastaamiseksi. Komissio tekee kesäkuuhun 2010 mennessä asiaa koskevia ehdotuksia käyttämällä hyväkseen perussopimuksen (SEUT) 136 artiklan tarjoamia uusia välineitä talouden yhteensovittamiseksi.
 - e) EU:n on keskityttävä kiireellisiin kilpailukykyä ja maksutaseen muutoksia koskeviin haasteisiin. Eurooppa-neuvosto palaa asiaan kesäkuussa 2010.
 - f) Kansallisia uudistusohjelmia ja vakaus- ja lähentymisohjelmia koskeva raportointi ja arviointi olisi ajoitettava toisiinsa nähden paremmin jäsenvaltioille annettavien toimintaohjeiden yleisen johdonmukaisuuden lisäämiseksi. Nämä välineet pidetään kuitenkin selvästi erillään toisistaan. Vakaus- ja kasvusopimukseen ei kosketa lainkaan, samoin säilyy Ecofin-neuvoston erityisvastuu sen täytäntöönpanon valvonnasta.
 - g) Jäsenvaltioiden ja komission välinen tiivis vuoropuhelu auttaa parantamaan valvonnan laatua ja edistämään parhaiden käytäntöjen vaihtoa. Komission ja jäsenvaltioiden asiantuntijat voitaisiin esimerkiksi kutsua koolle tilannetta tarkastelemaan.
 - h) Kansallisten tilastolaitosten toimittamien tilastotietojen laatu, luotettavuus ja ajantasaisuus on keskeistä luotettavan ja tehokkaan valvonnan varmistamisessa. Komission alaa koskevista ehdotuksista on tehtävä pikaisesti päätös.
 - i) Tiivistä yhteistyötä jatketaan Euroopan parlamentin ja muiden EU:n toimielinten kanssa. Kansalliset parlamentit, työmarkkinaosapuolet, alueet ja muut sidosryhmät otetaan mukaan strategian omistajuuden kasvattamiseksi.
7. Eurooppa-neuvosto pyytää Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaa perustamaan yhteistyössä komission kanssa jäsenvaltioiden, kiertävänä puheenjohtajana toimivan jäsenvaltion ja EKP:n edustajista koostuvan työryhmän, joka esittää neuvostolle tämän vuoden loppuun mennessä paremman kriisinratkaisukehyksen ja kurinalaisemman talouspolitiikan edellyttämät toimenpiteet ja tutkii kaikki vaihtoehdot säädoskehyksen vahvistamiseksi.
8. Rahoitusalan sääntelyn ja valvonnan tehostamisessa on edistyttävä nopeasti sekä EU:ssa että kansainvälisillä foorumeilla, kuten G20-ryhmässä, varmistaa samalla tasapuoliset toimintaedellytykset globaalisti. Edistymistä on saatava aikaan erityisesti sellaisissa kysymyksissä kuin pääomavaatimukset, systemisesti merkittävät laitokset, finanssikriisin hallinnan rahoitusvälineet, johdannaismarkkinoiden avoimuuden lisääminen ja valtionvelkaan liittyviä

luottoriskinvaihtosopimuksia koskevien erityistoimenpiteiden harkitseminen sekä kansainvälisesti hyväksytyjen palkkioperiaatteiden täytäntöönpano rahoituspalvelusektorilla. Komissio antaa piakkoin kertomuksen mahdollisista innovatiivisista rahoituslähteistä, kuten pääomasiirtojen kansainvälisestä transaktiomaksusta.

9. Tämä edellyttää, että EU:n sisällä edistytään kaikissa näissä asioissa ripeästi. Erityisesti EU:n uuden valvontakehyksen käsittely on saatava ajoissa päätökseen, jotta Euroopan järjestelmäriskikomitea ja kolme Euroopan valvontaviranomaista voivat aloittaa työskentelynsä alkuvuodesta 2011.
10. Neuvosto ja komissio raportoivat näistä asioista kesäkuun 2010 Eurooppa-neuvostolle, joka kokoontuu ennen Toronton huippukokousta.

II ILMASTONMUUTOS: EU:N TOIMIEN KOHDENTAMINEN UUDELLEEN KÖÖPENHAMINAN JÄLKEEN

11. Maailmanlaajuinen ja kattava oikeudellinen sopimus on edelleen ainoa tehokas tapa päästä sovittuun tavoitteeseen eli pitää maapallon lämpötilan nousu alle kahdessa celsiusasteessa esiteolliseen aikaan verrattuna. Neuvoston 15. ja 16. maaliskuuta 2010 antamien päätelmien pohjalta ja komission 9. maaliskuuta 2010 antaman tiedonannon huomioon ottaen kansainväliseen neuvotteluprosessiin on nyt saatava uutta pontta.
12. Neuvotteluissa olisi noudatettava vaiheittaista lähestymistapaa käyttäen pohjana Kööpenhaminan sitoumusta, joka olisi pantava nopeasti täytäntöön:
 - a) Seuraavaksi Bonnissa pidettävissä kokouksissa olisi ensi vaiheena päätettävä etenemissuunnitelmasta neuvottelujen edistämiseksi. Painopisteenä olisi oltava Kööpenhaminan sitoumuksessa annettujen poliittisten suuntaviivojen sisällyttäminen eri neuvotteluteksteihin.
 - b) Cancúnissa pidettävässä 16. osapuolikokouksessa (COP16) olisi vähintään saatava aikaan konkreettisia päätöksiä, joilla Kööpenhaminan sitoumus liitetään YK:n neuvotteluprosessiin ja jotka auttavat ratkaisemaan jäljellä olevia, muun muassa ilmastomuutokseen sopeutumiseen, metsätalouteen, teknologiaan sekä mittaamiseen, raportointiin ja todentamiseen liittyviä ongelmia.
13. EU on valmis tekemään osansa tässä prosessissa:
 - a) EU ja sen jäsenvaltiot noudattavat sitoumustaan ja myöntävät kaudella 2010–2012 vuosittain 2,4 miljardia euroa nopeasti saatavaa rahoitusta varten muiden keskeisten toimijoiden antaman rahoituksen lisäksi ja Kööpenhaminan sitoumuksen täytäntöönpanon puitteissa. Sitoumuksen nopealla täytäntöönpanolla on ratkaiseva merkitys. EU aloittaa tässä tarkoituksessa keskustelut käytännön jär-

jestelyistä, joilla nopeasti saatava rahoitus voidaan ottaa käyttöön tietyillä aloilla. EU ja sen jäsenvaltiot esittävät alustavan selvityksen sitoumuksistaan ilmastomuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen (UNFCCC) osapuolten istunnossa touko-kesäkuussa 2010 ja toimittavat koordinoituiden täytäntöönpanoraportit Cancúnin kokoukselle ja sen jälkeen vuosittain.

- b) EU ja muut teollisuusmaat ovat sitoutuneet myöntämään yhdessä vuoteen 2020 mennessä 100 miljardia Yhdysvaltain dollaria vuosittain kehitysmaiden auttamiseksi ilmastomuutoksen hillinnässä. Rahoitusosuuksia olisi pitkällä aikavälillä tarkasteltava ottaen huomioon kehitysmaissa ilmastomuutoksen hillitsemiseksi toteutettavien toimien mielekkyys ja avoimuus sekä kaikkien ilmastomuutoksen torjumiseen tarvittavien ponnistelujen yleinen tasapaino.
 - c) Eurooppa-neuvosto on edelleen vakaasti sitoutunut UNFCCC-prosessiin. Se tukee käynnissä olevia pyrkimyksiä prosessin tehostamiseksi. Koska aikaa Cancúnin kokoukseen on vähän, prosessia olisi hyvä täydentää ja tukea muissa kokoonpanoissa ja yksittäisistä kysymyksistä käytävillä keskusteluilla.
 - d) EU tuo asiaa enemmän esille suhteissaan kolmansiin maihin. Tähän kuuluu ilmastomuutoksen käsittely kaikissa alueellisissa ja kahdenvälisissä kokouksissa, myös huippukokouksissa, sekä muilla foorumeilla, kuten G20-ryhmässä. Puheenjohtajavaltio ja komissio ryhtyvät käymään aktiivisesti neuvotteluja muiden kumppaneiden kanssa ja raportoivat asiasta nopeasti neuvostolle.
 - e) Yhteistyömahdollisuuksia on hyödynnettävä myös teollisuusmaakumppaneiden kanssa esimerkiksi vihreän teknologian sekä vihreiden normien ja todentamistekniikoiden aloilla. Olisi pikaisesti määritettävä nousevan talouden maiden kanssa yhteiset etunäkökohdat asioissa, joilla voitaisiin saada nostetta ilmastomuutoskeskusteluun.
14. Jatkuva biologisen monimuotoisuuden köyhtymiseen ja ekosysteemien rappeutumiseen johtavassa kehityksessä on ehdottomasti saatava aikaan täyskäänös. Eurooppa-neuvosto on sitoutunut vuoteen 2050 ulottuvaan, biologista monimuotoisuutta koskevaan pitkän aikavälin visioon ja vuoden 2020 tavoitteeseen, jotka esitettiin 15. maaliskuuta 2010 annetuissa neuvoston päätelmissä.
 15. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja ilmoitti kutsuvansa syyskuussa 2010 koolle Eurooppa-neuvoston erityisistunnon, johon myös ulkoasiainministerit osallistuvat. Istunnossa keskustellaan siitä, miten unioni voi parantaa yhteistyötään strategisten kumppaniensa kanssa maailmanlaajuisissa kysymyksissä.

Eurooppa-neuvosto nimitti Vítor Constâncion EKP:n varapääjohtajaksi.

Lisäksi se hyväksyi sisäisen turvallisuuden strategian.

LIITE

EUROOPAN UUSI TYÖLLISYYS- JA KASVUSTRATEGIA SEURAAVAT VAIHEET

- a) Komissio esittää perussopimuksen mukaisesti ja EU:n yleis-
tavoitteiden pohjalta pikaisesti ehdotuksensa tarkemmiksi
yhdenneytiksi suuntaviivoiksi, joihin lukeutuvat työllisyy-
den suuntaviivat ja talouspolitiikan laajat suuntaviivat. Kun
Euroopan parlamenttia ja muita toimielimiä on kuultu
työllisyyden suuntaviivoista, suuntaviivoja käsitellään neu-
vostossa niin, että kesäkuun 2010 Eurooppa-neuvosto voi
hyväksyä ne.
- b) Komissio on yksilöimässä pahimpia kasvua EU:n tasolla
haittaavia pullonkauloja, joita neuvoston on määrä käsi-

tellä. Jäsenvaltiot tekevät samoin kansallisesti tiiviissä
yhteistyössä komission kanssa. Kesäkuun 2010 Eurooppa-
neuvosto arvioi tätä työtä, jotta se voidaan ottaa huomioon
kansallisia uudistusohjelmia laadittaessa.

- c) Näiden päätelmien kohdassa 5 c esitetyt kansalliset tavoit-
teet olisi toimitettava hyvissä ajoin, jotta ne voidaan ottaa
huomioon kansallisten uudistusohjelmien laadinnassa.
- d) Jäsenvaltiot esittävät tänä uuden strategian ensimmäisenä
vuonna kansalliset uudistusohjelmansa syksyllä 2010
kuvaten yksityiskohtaisesti toimet, joita ne aikovat toteut-
taa strategian panemiseksi täytäntöön. Toimia olisi tuet-
tava täysimääräisesti ottamalla uudistusten kannustimina
käyttöön kaikki asianmukaiset EU:n välineet, innovatiiviset
rahoitusvälineet yhteistyössä EIP-ryhmän kanssa mukaan
lukien.
- e) Komissio esittää lokakuuhun 2010 mennessä toimet, joita
EU:n tasolla edellytetään uuden strategian täytäntöönpa-
nemiseksi erityisesti lippulaivahankkeiden avulla.
- f) Neuvosto parantaa prosessien ajoitusta tarkoituksenaan
lisätä jäsenvaltioille annettavien toimintaohjeiden yleistä
johdonmukaisuutta.

Euroalueen valtioiden- tai hallitusten päämiesten julkilausuma – 7. toukokuuta 2010

1) Kreikan tukipaketin täytäntöönpano

Helmikuussa ja maaliskuussa sitouduimme toteuttamaan päätäväisiä ja koordinoituja toimia rahoitusvakauden turvaamiseksi koko euroalueella.

Kreikan hallituksen 23. huhtikuuta esittämän pyynnön johdosta ja euroryhmän päästyä asiasta sopimukseen 2. toukokuuta myönämme Kreikalle 80 miljardia euroa yhteensä 110 miljardin euron yhteisestä tukipaketista IMF:n kanssa. Kreikka saa ensimmäisen maksuerän lähipäivinä, ennen 19. toukokuuta.

Kreikan hallituksen hyväksymä ohjelma on kunnianhimoinen ja realistinen. Siinä pyritään valtiontalouden vakavan epätasapainon korjaamiseen, lisäämään talouden kilpailukykyä ja luomaan pohja vahvemmalle ja kestävämmälle kasvulle ja työpaikkojen luomiselle.

Kreikan pääministeri toisti, että Kreikan hallitus on täysin sitoutunut näiden ratkaisevan tärkeiden uudistusten täytäntöönpanoon kokonaisuudessaan.

Näistä tekemistämme päätöksistä käyvät ilmi Lissabonin sopimukseen sisällytetyt rahaliiton keskiössä olevat vastuullisuus- ja solidaarisuusperiaatteet.

2) Vallitsevan kriisin edellyttämät vastatoimet

Vallitsevassa kriisissä vahvistamme uudelleen sitoumuksemme varmistaa euroalueen vakaus, yhtenäisyys ja eheys. Kaikki euroalueen toimielimet (neuvosto, komissio, EKP) sekä euroalueen jäsenvaltiot sopivat kaikkien käytettävissä olevien välineiden käyttämisestä euroalueen vakauden varmistamiseksi.

Tänään sovimme seuraavasta:

- Ensinnäkin julkisen talouden vakauttaminen on ensisijainen asia meille kaikille ja toteutamme kaikki tarvittavat toimenpiteet saavuttaaksemme julkisen talouden tavoitteet tänä vuonna ja tulevina vuosina liiallista alijäämää koskevia menettelyjä noudattaen. Oman maansa tilanteesta riippuen kukin meistä on valmis toteuttamaan tarvittavat toimet vakauttamisen nopeuttamiseksi ja julkisen talouden kestävyuden varmistamiseksi. Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto tarkastelee uudelleen tilannetta komission arvioinnin perusteella viimeistään kesäkuun lopussa. Olemme pyytäneet komissiota ja neuvostoa tiukasti valvomaan jäsenvaltioille annettujen, vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisten suositusten noudattamista.

- Toiseksi tuemme täysin EKP:tä sen toimissa, joilla pyritään varmistamaan euroalueen vakaus.
- Kolmanneksi komissio tekee poikkeukselliset olosuhteet huomioon ottaen ehdotuksen Euroopan vakautusjärjestelmästä rahoitusvakauden säilyttämiseksi Euroopassa. Ehdotus toimitetaan päätöstä varten Ecofin-neuvoston ylimääräiseen istuntoon, jonka puheenjohtajavaltio Espanja kutsuu koolle sunnuntaina 9. toukokuuta 2010.

3) Talouden hallinnon vahvistaminen

Olemme päättäneet vahvistaa euroalueen talouden hallintoa. Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan johtaman työryhmän puitteissa olemme valmiita

- laajentamaan ja vahvistamaan talouden valvontaa ja politiikan koordinoitua euroalueella, myös seuraamalla tarkasti velkatasoja ja kilpailukyyn kehittymistä
- vahvistamaan euroalueen jäsenvaltioiden valvontasäännöt ja -menettelyt muun muassa tehostamalla vakaus- ja kasvusopimusta ja säätämällä tehokkaammista seuraamuksista ja
- luomaan tiukan kriisienhallintajärjestelyn jäsenvaltioiden oman talousarviovastaan periaatetta noudattaen.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja päätti vauhdittaa työryhmän työtä. Komissio esittää ehdotuksensa ensi viikolla 12. toukokuuta 2010.

4) Finanssimarkkinoiden sääntely ja spekuloinnin torjunta

Lopuksi sovimme siitä, että tämänhetkisen markkinoiden epävakauden vuoksi on edistytävä nopeasti finanssimarkkinoiden sääntelyssä ja valvonnassa. EU:n tärkeimpiin painopisteisiin kuuluvat johdannaismarkkinoiden avoimuuden ja valvonnan lisääminen ja luottoluokituslaitosten tehtävästä päättäminen. Sovimme myös kriisinhallintaa ja -ratkaisua koskevan työn tehostamisesta rahoitusallalla ja siitä, että rahoitusala osallistuu oikeudenmukaisesti ja merkittävästi kriisistä aiheutuneisiin kustannuksiin. Valtioiden velkaan äskettäin kohdistuneen spekuloinnin johdosta olisi pikimmiten harkittava, onko tässä suhteessa tarpeen toteuttaa lisätoimenpiteitä. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja aikoo näin ollen ottaa nämä kysymykset kesäkuun Eurooppa-neuvoston asialistalle tarvittaessa komission ehdotusten pohjalta.

EUROOPPA-NEUVOSTO – 17. KESÄKUUTA 2010

PÄÄTELMÄT

EU on käynyt maailmanlaajuisia finanssikriisiä vastaan päättäväisen yksimielisenä ja tehnyt sen, mikä oli tarpeen talous- ja rahaliiton vakauden turvaamiseksi. Toukokuussa päästiin yhteisymmärrykseen erityisesti Kreikan tukipaketista sekä Euroopan rahoituksen vakautusmekanismista ja Euroopan rahoitusvakausvälineestä, joka viimeisteltiin kesäkuussa. Olemme luoneet perustan paljon vahvemmalle talouden ohjaukselle ja hallinnalle. Olemme edelleen sitoutuneet ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimiin talouksiemme saattamiseksi takaisin kestävän ja työpaikkoja luovan kasvun tielle.

Tätä varten me tänään:

- hyväksymme Eurooppa 2020:n, joka on työllisyyden ja älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun uusi strategiamme. Se muodostaa yhtenäiset puitteet, joissa unioni voi ottaa käyttöön kaikki välineensä ja politiikkansa ja jäsenvaltiot ryhtyä tehostettuihin koordinoituihin toimiin. Se edistää rakenneuudistusten toteuttamista. Painopisteen on nyt oltava täytäntöönpanossa, ja me ohjaamme ja seuraamme tätä prosessia. Me keskustelemme edelleen tulevina kuukausina siitä, miten erityisiä politiikkoja voidaan ottaa käyttöön EU:n kasvupotentiaalin saamiseksi liikkeelle, aloittaen innovaatio- ja energiapolitiikoista;
- vahvistamme uudelleen yhteisen päätöksemme varmistaa julkisen talouden kestävyys muun muassa jouduttamalla julkisen talouden vakauttamista koskevia suunnitelmia, niiltä osin kuin on perusteltua;
- vahvistamme sitouksemme varmistaa rahoitusvakaus ottamalla käsiteltäväksi rahoitusmarkkinoiden sääntelyn ja valvonnan aukkokohdat sekä EU:n että G20-ryhmän tasolla. Päättämme edistyä nopeasti keskeisissä lainsäädäntötoimenpiteissä niin, että uudet valvontaelimet voivat alkaa toimia ensi vuoden alusta, ja määritämme kunnianhimoisen kannan, jota EU noudattaa Toronton huippukokouksessa;
- olemme täysin yhtä mieltä siitä, että talouspolitiikkojemme koordinoitua on pikaisesti vahvistettava. Sovimme ensimmäisistä linjauksista vakaus- ja kasvusopimusta ja julkisen talouden valvontaa sekä laajempaa makrotalouden seurantaa varten. Odotamme kiinnostuneina lokakuussa annettavaa talouden ohjaustyöryhmän loppuraporttia.

I EUROOPAN UUSI TYÖLLISYYS- JA KASVUSTRATEGIA

Eurooppa 2020 -strategian viimeistely ja täytäntöönpano

1. Eurooppa-neuvosto on tänään viimeistellyt työllisyyttä ja älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua koskevan Euroopan unionin uuden strategian. Strategia auttaa Eurooppaa selviämään kriisistä entistä vahvempana sekä sisäisesti että kansainvälisellä tasolla lisäämällä kilpailukykyä, tuottavuutta, kasvupotentiaalia, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja taloudellista lähentymistä. Uusi strategia vastaa haasteeseen, joka koskee politiikkojen uudelleen suuntaamista kriisinhallinnasta kasvua ja työllisyyttä edistäviin ja julkisen talouden kestävyysvarmistaviin keskipitkän ja pitkän aikavälin uudistuksiin muun muassa eläkejärjestelmien uudistuksen avulla.
2. Jäsenvaltiot ovat päättäneet varmistaa julkisen talouden kestävyysvarmistuksen ja saavuttaa julkisen talouden tavoitteet viipymättä. Ne jatkavat julkisen talouden vakauttamista eriytettyyn tahtiin ottaen huomioon sekä julkisen talouden että muut riskit. Useat jäsenvaltiot ovat äskettäin tehostaneet

ja aikaistaneet julkisen talouden vakauttamista. Kaikki jäsenvaltiot ovat tarvittaessa valmiit toteuttamaan lisätoimia julkisen talouden vakauttamisen nopeuttamiseksi. Ensimmäisiksi olisi pidettävä kasvua suosivia julkisen talouden vakauttamisstrategioita, joissa keskitytään pääasiassa menojen hillitsemiseen. Kasvupotentiaalin lisääminen olisi nähtävä tärkeimpänä julkisen talouden sopeuttamista helpottavana tekijänä pitkällä aikavälillä.

3. Eurooppa-neuvosto vahvistaa viisi EU:n yleistavoitetta (liite I), jotka ovat jäsenvaltioiden ja unionin toimintaa ohjaavat yhteiset tavoitteet työllisyyden edistämiseksi, innovoinnin, tutkimuksen ja kehityksen edellytysten parantamisessa, ilmastonmuutosta ja energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamisessa, koulutustason parantamisessa ja sosiaalisen osallisuuden lisäämisessä erityisesti vähentämällä köyhyyttä. Se on yhtä mieltä koulutusta ja sosiaalista osallisuutta / köyhyyttä koskevista määrällisistä indikaattoreista, jotka neuvosto on hyväksynyt. Se antaa poliittisen vahvistuksensa talous- ja työllisyyspolitiikkojen yhdennetyille suuntaviivoille, jotka hyväksytään virallisesti Euroopan parlamentin annettua lausuntonsa työllisyyspolitiikan suuntaviivoista. Suuntaviivat ovat edelleen perustana kaikille maakohtaisille suosituksille, joita neuvosto voi

osoittaa jäsenvaltioille. Nämä suositukset ovat kokonaisuudessaan asiaankuuluvien perussopimuksen määräysten ja EU:n sääntöjen mukaisia, ja niissä ei muuteta jäsenvaltioiden toimivaltaa esimerkiksi koulutusosalalla.

4. Jäsenvaltioiden on nyt toimittava näiden poliittisten prioriteettien panemiseksi täytäntöön kansallisesti. Niiden olisi tiiviissä vuoropuhelussa komission kanssa viimeisteltävä nopeasti kansalliset tavoitteensa omat lähtökohtansa ja kansalliset olosuhteensa huomioon ottaen ja kansallisten päätöksentekomenettelyjensä mukaisesti. Niiden olisi myös määritettävä tärkeimmät kasvun pullonkaulat ja esitettävä kansallisissa uudistusohjelmissa, miten ne aikovat ratkaista ne. Edistymistä yleistavoitteiden saavuttamisessa tarkastellaan säännöllisesti.
5. Strategiaa on tuettava kaikilla yhteisillä politiikoilla, myös yhteisellä maatalouspolitiikalla ja koheesipolitiikalla. Kestävä, tuottava ja kilpailukykyinen maataloussektori edistää uutta strategiaa merkittävästi ottaen huomioon maaseutualueiden kasvu- ja työllistämispotentiaali ja varmistaen samalla tasapuolinen kilpailu. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää edistää taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja kehittää infrastruktuuria uuden strategian onnistumisen edistämiseksi. Strategian ulkoista ulottuvuutta olisi hyödynnettävä täysimääräisesti käyttäen erityisesti kauppastrategiaa, jonka komissio esittää vuoden loppuun mennessä. Olisi pyrittävä käsittelemään pahimpia pullonkauloja, jotka haittaavat kasvua EU:n tasolla, mukaan lukien sisämarkkinoiden toimintaan ja infrastruktuuriin liittyvät pullonkaulat, sekä yhteisen energiapolitiikan ja uuden kunnianhimoisen teollisuuspolitiikan tarvetta.
6. Erityisesti Euroopan sisämarkkinat on saatettava uuteen vaiheeseen laajan aloitepaketin avulla. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Mario Montin esittämään raporttiin uudesta sisämarkkinastrategiasta ja komission aikomukseen esittää sen pohjalta konkreettisia ehdotuksia. Eurooppa-neuvosto palaa tähän asiaan joulukuussa 2010.
7. Komissio on esittänyt ensimmäisen lippulaivahankkeensa ”Euroopan digitaalistrategia”, jonka pohjalta Eurooppa-neuvosto hyväksyy konkreettisiin ehdotuksiin perustuvan kunnianhimoisen toimintasuunnitelman laatimisen ja kehottaa kaikkia toimielimiä ryhtymään sen täysimääräiseen täytäntöönpanoon, mukaan luettuna täysin toimivien verkkopalvelujen ja -sisältöjen sisämarkkinoiden luominen vuoteen 2015 mennessä. Komissiota pyydetään raportoimaan aikaansaadusta edistyksestä vuoden 2011 loppuun mennessä.
8. Eurooppa-neuvosto odottaa kiinnostuneena muiden lippulaivahankkeiden esittämistä ennen vuoden loppua.

Talouden ohjauksen ja hallinnan tehostaminen

9. Kriisi on paljastanut selviä heikkouksia talouden ohjauksessa ja hallinnassa, erityisesti julkisen talouden valvonnan ja laajemman makrotalouden seurannan osalta. Talouspolitiikan koordinoimien vahvistaminen on siksi ratkaisevan tärkeä ja kiireellinen ensisijainen tavoite.
10. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen talouden ohjaustyöryhmän puheenjohtajan tilanneselvitykseen ja on yhtä mieltä ensimmäisistä linjauksista.
11. Nykyiset budjettipolitiikan kurinalaisuutta koskevat säännöt on pantava täytäntöön kokonaisuudessaan. Niiden vahvistamisen osalta Eurooppa-neuvosto sopii seuraavista linjauksista:
 - a) vahvistetaan vakaus- ja kasvusopimuksen sekä ennaltaehkäisevää että korjaavaa osiota, mihin kuuluu seuraamusten liittämisen keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävään vakauttamisuraan; seuraamuksia tarkistetaan, jotta järjestelmästä tulisi johdonmukainen ja asteittainen, ja jäsenvaltioiden kesken varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset. Euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden erityistilanne otetaan asianmukaisesti huomioon ja kunkin jäsenvaltion perussopimusten mukaisia velvoitteita noudatetaan täysin;
 - b) kiinnitetään julkisen talouden valvonnassa paljon enemmän huomiota velkatasoihin ja -kehitykseen sekä kokonaiskestävyyteen, kuten vakaus- ja kasvusopimuksessa alun perin edellytetään;
 - c) vuodesta 2011 alkaen talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä esitetään komissiolle keväisin vakaus- ja lähentymishoelmia tulevia vuosia varten, ottaen huomioon kansalliset budjettimenettelut;
 - d) varmistetaan, että kaikilla jäsenvaltioilla on kansalliset budjettisäännöt ja keskipitkän aikavälin talousarviokäytännöt, jotka ovat vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia; komission ja neuvoston olisi arvioitava niiden vaikutuksia;
 - e) varmistetaan tilastotietojen laatu, mikä on keskeisen tärkeää terveen budjettipolitiikan ja julkisen talouden valvonnan kannalta; tilastolaitosten olisi oltava tietojen toimittamisessa täysin riippumattomia.
12. Makrotalouden seurannan osalta se sopii seuraavista linjauksista:
 - a) kehitetään tulostaulu, jotta voidaan paremmin arvioida kilpailukykyyn kehitystä ja epätasapainotekijöitä ja havaita ajoissa kestävyden vastaiset tai vaaralliset suuntaukset;
 - b) kehitetään tehokas seurantakehys, joka ilmentää euroalueen jäsenvaltioiden erityistä tilannetta.
13. Eurooppa-neuvosto pyytää talouden ohjaustyöryhmää ja komissiota kehittämään näitä linjauksia nopeasti ja tekemään niistä toteutuskelpoiset. Se odottaa mielenkiinnolla

ohjaustyöryhmän koko toimeksiannon kattavaa loppuraporttia vuoden 2010 lokakuussa pidettävään kokoukseensa.

Rahoituspalvelujen sääntely

14. Välttämättömät uudistukset Euroopan rahoitusjärjestelmän terveyden ja vakauden palauttamiseksi on saatettava päätökseen kiireellisesti. Pankkialan häiriönsietokyky ja avoimuus on varmistettava. Edistyminen lähikuukausina on ratkaisevan tärkeää. Eurooppa-neuvosto sopii siitä, että pankkivalvojen parhaillaan suorittamien stressitestien tulokset julkistetaan viimeistään heinäkuun loppupuolella. Komission 2. kesäkuuta 2010 antamassa tiedonannossa ”Rahoituspalvelujen sääntely kestävän kasvun varmistamiseksi” esitetään kattava luettelo aloitteista, joiden toteuttaminen on aloitettava ja saatettava päätökseen ennen vuoden 2011 loppua. EU:n on osoitettava pyrkivänsä määrätietoisesti turvallisempaan, terveempään, avoimempaan ja vastuullisempaan rahoitusjärjestelmään.
15. Erityisesti Eurooppa-neuvosto
 - a) kehottaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia hyväksymään nopeasti finanssivalvontaa koskevat lainsäädäntöehdotukset sen varmistamiseksi, että Euroopan järjestelmäriskikomitea ja kolme Euroopan valvontaviranomaista voivat aloittaa toiminnan vuoden 2011 alussa;
 - b) kehottaa sopimaan vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevasta säädösehdotuksesta ennen kesää ja käsittelemään ripeästi komission ehdotuksen luottoloukituslaitosten valvonnan parantamisesta EU:ssa;
 - c) odottaa mielenkiinnolla komissiolta tulossa olevia ehdotuksia johdannaismarkkinoista ja eritoten lyhyeksi myyntiä (kattamaton lyhyeksi myynti mukaan lukien) ja luottoriskinvaihtosopimuksia koskevista asianmukaisista toimenpiteistä.
16. Eurooppa-neuvosto on yhtä mieltä siitä, että jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön rahoituslaitoksilta perittävien maksujen ja verojen järjestelmiä vastuun oikeudenmukaisen jakamisen varmistamiseksi ja kannustimien luomiseksi järjestelmäriskin hallintaa varten¹. Tällaisten maksujen ja verojen olisi oltava osa uskottavaa kriisinratkaisukehystä. Niiden pääpiirteiden kehittämistä on kiireellisesti jatkettava, ja tasapuolisiin toimintaedellytyksiin ja eri sääntelytoimien kumulatiivisiin vaikutuksiin liittyviä kysymyksiä olisi arvioitava huolella. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa ja komissiota edistämään tätä työtä ja raportoimaan siitä lokakuussa 2010.

¹ Tšekin tasavalta varaa itselleen oikeuden olla ottamatta käyttöön näitä toimia.

II TORONTON G20-HUIPPUKOKOUS

17. Kriisiin liittyviä unionin vastatoimia on koordinoitava edelleen maailmanlaajuisesti toimenpiteiden kansainvälisen johdonmukaisuuden varmistamiseksi. Toimet, joita unioni toteuttaa kilpailukyvyyn parantamiseksi, julkisen talouden vakauttamiseksi ja finanssialansa uudistamiseksi antavat sille mahdollisuuden esittää vahvoja kantoja vastaavien kansainvälisten toimien puolesta tulevassa G20-huippukokouksessa. EU:n olisi johdettava pyrkimyksiä määrittellä maailmanlaajuinen lähestymistapa rahoituslaitoksilta perittäviä maksuja ja veroja koskevien järjestelmien käyttöönottoon, jotta voidaan säilyttää toimintaedellytykset koko maailmassa tasapuolisina, ja se puolustaa voimakkaasti tätä kantaa G20-kumppaneidensa kanssa. Tässä yhteydessä olisi tarkasteltava ja kehitettävä edelleen pääomasiirtojen kansainvälisen transaktiomaksun käyttöönottoa.
18. Toronton huippukokousta silmällä pitäen Eurooppa-neuvosto vahvistaa neuvoston sopimat suuntaviivat, jotka on otettu huomioon Busanin ministerikokousta varten laadituissa päälinjoissa. Ottaen huomioon ne merkittävät riskit, joita aiheutuisi julkisen talouden kestävyydelle, jos poikkeukselliset finanssipoliittiset elvytystoimet puretaan liian myöhään, G20-maiden olisi sovittava koordinoidusta ja eriytetystä irtaantumisstrategiasta julkisen talouden kestävyden varmistamiseksi. Kaikkien suurten talouksien on tehtävä osuutensa, jotta saavutetaan sovittu vahvan, kestävän ja tasapainoisen kasvun tavoite. G20-maiden on vahvistettava rahoitusjärjestelmän uudistamista koskeva sitoumuksensa ja edistytävä ripeästi johdonmukaisella ja koordinoidulla tavalla kaikkien Pittsburghissa sovittujen toimien osalta vahvistaakseen rahoitusjärjestelmän häiriönsietokykyä ja avoimuutta, myös parempilaatuista lisäpääomaa ja uutta maksuvalmiuspuskuria koskevien vaatimusten avulla. Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) kiintiöitä olisi tarkistettava osana laajempaa IMF:n hallintokysymysten kokonaisuutta, johon tulisi kuulua kaikki Pittsburghissa ja Istanbulissa sovitut tekijät ja joka olisi saatettava päätökseen marraskuuhun 2010 mennessä yhtenäisenä ja kattavana kokonaisuutena.

III VUOSITUHANNEN KEHITYSTAVOITTEET

19. Tuleva vuosituhanen kehitystavoitteita käsittelevä YK:n korkean tason täysistunto on ainutlaatuinen tilaisuus lujittaa yhteisiä pyrkimyksiämme sekä kumppanuusiamme kehitysmaiden kanssa maailmanlaajuisen köyhyyden, nälän ja eriarvoisuuden poistamiseksi. Neuvoston 14. kesäkuuta 2010 antamissa päätelmissä esitetään Euroopan unionin vahva kanta täysistuntoa varten.

20. Euroopan unioni tukee edelleen päättäväisesti vuosituhanen kehitystavoitteiden saavuttamista maailmanlaajuisesti vuoteen 2015 mennessä. Tämä on mahdollista, jos kaikki kumppanit osoittavat lujaa poliittista sitoutumista, panevat täytäntöön tarvittavat poliittiset muutokset ja toteuttavat konkreettisia toimia. Euroopan unioni kehottaa korkean tason täysistuntoa sopimaan konkreettisista toimista, joilla pyritään lisäämään kehitysmaiden omaa vastuuta, kohdentamaan ponnisteluja, parantamaan politiikkojen vaikuttavuutta, lisäämään kehitysrahoitusta ja sen ennustettavuutta, mukaan lukien innovatiiviset rahoituslähteet, ja käyttämään kehitysresursseja tehokkaammin. Eurooppa-neuvosto vahvistaa sitoumuksensa saavuttaa vuoden 2005 kesäkuun päätelmissään esitetyt kehitysaputavoitteet vuoteen 2015 mennessä. Eurooppa-neuvosto päättää palata tähän asiaan vuosittain neuvoston selvityksen pohjalta.

IV ILMASTONMUUTOS

21. Eurooppa-neuvosto panee merkille komission tiedonannon, jossa analysoidaan mahdollisuuksia vähentää kasvihuonekaasupäästöjä enemmän kuin 20 prosentilla ja arvioidaan hiilivuotoriskiä. Neuvoston 11. kesäkuuta 2010 antamien päätelmien mukaisesti komissio tekee lisää analyysseja, mukaan lukien vaikutukset kullekin jäsenvaltiolle, ja neuvosto tarkastelee edelleen tiedonannossa esiin nostettuja kysymyksiä. Kuten talous- ja rahoitusasioiden neuvoston selvityksestä käy ilmi, EU ja sen jäsenvaltiot ovat edistyneet vuotta 2010 koskevien lyhyen aikavälin rahoituksen sitoumustensa toteuttamisessa, ja ne tulevat raportoimaan koordinoitusti edistymisestään Cancúnin kokouksessa. Eurooppa-neuvosto käsittelee ilmastomuutosta jälleen syksyllä ennen Cancúnin kokousta.

V MUUT ASIAT

22. Eurooppa-neuvosto ilmaisee arvostavansa mietintäryhmän työskentelyn tuloksia. Ryhmän raportti ”Eurooppa 2030 -hanke – Haasteet ja mahdollisuudet” on hyödyllinen panos Euroopan unionin tulevaan työskentelyyn.
23. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä edistymiseen Euroopan maahanmuutto- ja turvapaikkasopimuksen täytäntöönpanossa ja hyväksyy 3. ja 4. kesäkuuta 2010 kokoontuneen neuvoston päätelmät.
24. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen komission lausuntoon Islannin EU-jäsenyyshakemuksesta ja suositukseen, jonka mukaan liittymisneuvottelut olisi aloitettava. Se on tarkastellut hakemusta kyseisen lausunnon sekä laajentumisesta saavutetusta uudesta yksimielisyydestä joulukuussa 2006 antamiensa päätelmien perusteella. Se toteaa, että Islanti täyttää Kööpenhaminassa vuonna 1993 kokoontuneen

Eurooppa-neuvoston asettamat poliittiset arviointiperusteet, ja päättää, että liittymisneuvottelut olisi aloitettava.

25. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa hyväksymään yleisen neuvottelukehyksen. Se palauttaa mieleen neuvottelujen tähtäävän siihen, että Islanti hyväksyy EU:n sääntönsä kokonaisuudessaan ja varmistaa sen täysimääräisen täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan sekä käsittelee olemassa olevia velvoitteita, kuten niitä, joita EFTAn valvontaviranomainen on määrittänyt ETA-sopimuksen nojalla, sekä muita komission lausunnossa esille tuotuja heikkouksia, myös rahoituspalvelujen alalla. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Islannin sitoumukseen käsitellä näitä kysymyksiä ja ilmaisee luottavansa siihen, että Islanti jatkaa aktiivisesti ponnistelujaan kaikkien jäljellä olevien kysymysten ratkaisemiseksi. Eurooppa-neuvosto vahvistaa, että neuvottelut perustuvat Islannin omiin ansioihin ja että neuvottelutahdin määrää se, miten Islanti edistyy niiden vaatimusten täyttämässä, jotka esitetään neuvottelukehyksessä, jossa käsitellään muun muassa kyseisiä vaatimuksia.
26. Eurooppa-neuvosto onnittelee Viroa sen saavuttamasta lähentymisestä, joka perustuu terveeseen talous- ja finanssipolitiikkaan, ja panee tyytyväisenä merkille sen täyttävän kaikki perussopimuksessa vahvistetut lähentymisperusteet. Se suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen, että Viro ottaisi euron käyttöön 1. tammikuuta 2011.
27. Eurooppa-neuvosto antaa julkilausuman Iranista (liite II).
28. Eurooppa-neuvosto vahvistaa aikaisemmin joulukuussa 2008 ja kesäkuussa 2009 antamansa päätelmät ja viittaa joulukuussa 2009 tekemäänsä päätökseen tarkastella siirtymätoimenpiteitä 18 paikan lisäämiseksi Euroopan parlamenttiin nykyisen vaalikauden 2009–2014 loppuun saakka. Se hyväksyy päätöksen (asiak. EUCO 11/10) kyseisten toimenpiteiden hyväksymiseksi tarvittavan menettelyn noudattamisesta.

LIITTEET

I EUROOPAN UUSI TYÖLLISYYS- JA KASVUSTRATEGIA EU:N YLEISTAVOITTEET

- Pyritään nostamaan 20–64-vuotiaiden naisten ja miesten työllisyysaste 75 prosenttiin muun muassa lisäämällä nuorten, ikääntyneiden työntekijöiden ja alhaisen osaamistason työntekijöiden osallistumista sekä integroimalla lailliset maahanmuuttajat paremmin.
- Parannetaan tutkimus- ja kehitystoiminnan edellytyksiä ja pyritään erityisesti nostamaan alan julkisten ja yksityisten

investointien yhteenlaskettu osuus 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen; komissio kehittää T&K- ja innovointi-intensiiteettiä mittaavan indikaattorin.

- Vähennetään kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosentilla vuoden 1990 tasosta, nostetaan uusiutuvien energialähteiden osuus 20 prosenttiin energian loppukäytöstä ja pyritään parantamaan energiatehokkuutta 20 prosentilla.

EU on sitoutunut tekemään päätöksen siitä, että se vähentää päästöjään vuoteen 2020 mennessä 30 prosentilla vuoden 1990 tasosta. Tällä ehdollisella tarjouksella pyritään saamaan aikaan vuoden 2012 jälkeistä aikaa koskeva maailmanlaajuinen ja kattava sopimus edellyttäen, että muut teollisuusmaat sitoutuvat vastaaviin päästövähennyksiin ja että kehitysmaat osallistuvat asianmukaisella tavalla vastuunsa ja valmiuksiensa mukaan.

- Parannetaan koulutustasoa erityisesti pyrkimällä laskemaan koulunkäynnin keskeyttäneiden osuus alle 10 prosenttiin ja nostamalla korkea-asteen tai vastaavan tason tutkinnon suorittaneiden 30–34-vuotiaiden osuus vähintään 40 prosenttiin².
- Edistetään sosiaalista osallisuutta erityisesti vähentämällä köyhyyttä ja pyritään saamaan vähintään 20 miljoonaa ihmistä pois köyhyys- ja syrjäytymisriskin piiristä³.

II JULKILAUSUMA IRANISTA

1. Eurooppa-neuvosto korostaa olevansa yhä enemmän huolissaan Iranin ydinohjelmasta ja on tyytyväinen YK:n turvallisuusneuvoston antamaan päätöslauselmaan 1929, jossa otetaan käyttöön uusia Iraniin kohdistettavia rajoittavia toimenpiteitä.
2. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen Brasilian ja Turkin äskettäisiin pyrkimyksiin saavuttaa edistystä IAEA:n Iranille lokakuussa 2009 ehdottaman Teheranin tutkimusreaktorin koskevan sopimuksen osalta. Iranin kanssa tehtävä tyydyttävä sopimus Teheranin tutkimusreaktorista voisi toimia luottamusta lisäävänä toimenpiteenä. Eurooppa-neuvosto korostaa kuitenkin, että sillä ei ratkaistaisi Iranin ydinkäytön keskeistä ongelmaa. Eurooppa-neuvosto kehottaa Irania aloittamaan ydinohjelmaansa koskevat neuvottelut.
3. Eurooppa-neuvosto vahvistaa ydinsulkusopimuksen mukaiset Iranin oikeudet ja velvollisuudet. Eurooppa-neuvosto pahoittelee syvästi, että Iran ei ole käyttänyt niitä monia mahdollisuuksia, joita sille on tarjottu Iranin ydinohjelman luonnetta koskevien kansainvälisen yhteisön huoltien poistamiseksi. Iranin päätös rikastaa uraania 20-prosenttiseksi vastoin YK:n turvallisuusneuvoston ja IAEA:n hallintoneuvoston päätöslauselmien mukaisia kansainvälisiä velvoitteitaan on lisännyt näitä huolia entisestään. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto panee merkille IAEA:n viimeisimmän raportin 31. päivältä toukokuuta 2010.
4. Näin ollen uudet rajoittavat toimenpiteet ovat tulleet väistämättömiksi. Eurooppa-neuvosto, joka palauttaa mieleen 11. joulukuuta 2009 antamansa julkilausuman ja ottaa huomioon ulkoasiainneuvostossa sen jälkeen tehdyn työn, pyytää ulkoasiainneuvostoa hyväksymään seuraavassa istunnossaan toimenpiteitä, joilla pannaan täytäntöön YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1929 olevat toimenpiteet, samoin kuin liittännäistoimenpiteitä, jotta tuettaisiin neuvotteluratkaisun löytämistä kaikkiin jäljellä oleviin ongelmiin, jotka koskevat Iranin ydin- ja ohjusohjelmien tukemiseksi kehittämiä arkaluonteisia teknologioita. Toimenpiteissä olisi keskityttävä kaupan eri aloihin, erityisesti kaksikäyttötuotteisiin ja ulkomaankaupan vakuutusten rajoittamiseen edelleen; finanssialaan, mukaan lukien uusien iranilaisten pankkien varojen jäädyttäminen sekä pankki- ja vakuutus toimintaa koskevat rajoitukset; Iranin kuljetusalaan, erityisesti laivayhtiö Islamic Republic of Iran Shipping Lineen (IRISL) ja sen tytäryhtiöihin sekä lentorahtiin; kaasu- ja öljyteollisuuden avainaloihin kieltämällä näihin aloihin ja varsinkin jalostukseen, nesteetykseen ja LNG-teknologiaan liittyvät uudet investoinnit, tekninen apu ja teknologioiden, laitteiden ja palvelujen siirrot; sekä uusiin viisumikieltoihin ja varojen jäädyttämiseen, erityisesti vallankumouskaarti Islamic Revolutionary Guard Corpsin (IRGC) osalta.
5. Eurooppa-neuvosto vahvistaa jälleen kerran Euroopan unionin sitoumuksen pyrkiä löytämään diplomaattinen ratkaisu Iranin ydinohjelmasta koskevaan kysymykseen. Eurooppa-neuvosto kehottaa Irania osoittamaan halukkuutta lisätä kansainvälisen yhteisön luottamusta ja vastaamaan neuvottelujen jatkamista koskevaan kutsuun, sekä vahvistaa Iranille kesäkuussa 2008 esitettyjen ehdotusten olevan edelleen voimassa.
6. Iranin ydinohjelmasta ja muista yhteistä huolta herättävistä kysymyksistä on käytävä vakavaa keskustelua. Eurooppa-neuvosto korostaa, että unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja on valmis jatkamaan tätä koskevia neuvotteluja.

2 Eurooppa-neuvosto korostaa jäsenvaltioiden toimivaltaa määrätellään ja panna täytäntöön määrällisiä tavoitteita koulutuksen alalla.

3 Tämä joukko ilmaistaan niiden henkilöiden lukumääränä, joilla on riskinä köyhyys ja syrjäytyminen kolmen indikaattorin perusteella (köyhyysriski, aineellinen puute, työtön kotitalous). Jäsenvaltiot saavat vapaasti asettaa kansalliset tavoitteensa tarkoituksenmukaisimpien indikaattoreiden perusteella, omat kansalliset olosuhteensa ja painopisteensä huomioon ottaen.

PÄÄTELMÄT

Eurooppa-neuvosto keskusteli siitä, miten antaa uutta vauhtia unionin ulkosuhteille hyödyntäen täysin Lissabonin sopimuksen tarjoamia mahdollisuuksia. Se katsoi, että Euroopan on ajettava etujaan ja edistettävä arvojaan entistä vakuuttavammin ja vastavuoroisuuden hengessä ja kaikkia osapuolia hyödyttäen. Ensimmäisenä toimenä se vahvisti yleiset linjaukset useita lähiviikkojen ja -kuukausien tärkeitä tapahtumia varten. Se päätti myös monista konkreettisista toimista unionin ulkopoliittikan tehostamiseksi yleisesti. Eurooppa-neuvosto pani merkille talouden ohjaustyöryhmän edistymisen työssään.

I SUHTEET STRATEGISIIN KUMPPANEIHIN

Muuttuva maailma: haaste EU:lle

1. Euroopalla on edessään monia haasteita nopeasti muuttavassa maailmassa, ja ne kaikki edellyttävät yhteistä kansainvälistä toimintaa. Viimeaikainen talous- ja finanssikriisi on osoittanut dramaattisesti, missä määrin eurooppalaisten hyvinvointi, turvallisuus ja elämänlaatu ovat riippuvaisia ulkoisista kehityskuluista. Uusien toimijoiden mukaantulo omine maailmankatsomuksineen ja etuineen on niin ikään merkittävä uusi tekijä kansainvälisessä ympäristössä.
2. Euroopan unionin on oltava todellinen maailmanlaajuisen toimija, joka on valmis jakamaan vastuun maailman turvallisuudesta ja ottamaan johtavan aseman yhteisten haasteiden edellyttämien yhteisten vastausten määrittelyssä. Vahva talous ja sisäinen koheesio vahvistavat unionin mahdollisuuksia vaikuttaa maailmassa. Unioni voi perustaa toimintansa syvään juurtuneeseen uskoonsa tehokkaan monenvälisyyden, erityisesti YK:n tehtävän, ja yleismaailmallisten arvojen merkitykseen sekä avoimeen maailmantalouteen ja ainutlaatuisiin välineisiinsä. Unioni on edelleen hädänalaisten maiden suurin avunantaja ja maailman suurin kauppanahti, ja se on kehittänyt yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan, jota tuetaan kriisinhallintavälineillä ja jota olisi edelleen tehostettava. Sillä on myös merkittävä vakauttava rooli omassa naapurustossaan. Unioni on edistänyt vakautta Länsi-Balkanilla erityisesti antamalla alueelle mahdollisuuden lähentyä Eurooppaa. Eurooppa-neuvosto palaa tähän aiheeseen jossakin seuraavista kokouksistaan.
3. Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot tulevat toimimaan entistä strategisemmin Lissabonin sopimuksen ja Euroopan turvallisuusstrategian mukaisesti, jotta Eurooppa saa todellista kansainvälistä painoarvoa. Tämä edellyttää sen kulloistenkin strategisten etujen ja tavoitteiden selkeää määrittelyä sekä syvällistä pohdintaa siitä, miten niitä ajetaan entistä vakuuttavammin. Eurooppa-neuvosto kehottaa lisäämään synergiaa Euroopan unionin ja kansallisen tason välillä perussopimusten määräysten mukaisesti, tehosta-

maan institutionaalisten toimijoiden välistä koordinoitua, yhdentämään kaikki asiaankuuluvat välineet ja politiikat entistä paremmin sekä hyödyntämään kolmansien maiden kanssa pidettäviä huippukokouksia entistä tehokkaammin, kuten liitteessä I esitetään yksityiskohtaisemmin.

4. Euroopan unionin strategiset kumppanuudet maailman keskeisten toimijoiden kanssa ovat hyödyllinen väline Euroopan tavoitteiden ja etujen ajamisessa. Tämä onnistuu vain, jos nämä kumppanuudet ovat kaksisuuntaisia ja perustuvat keskinäisiin etuihin ja hyötyihin sekä sen tunnustamiseen, että kaikilla toimijoilla on sekä oikeuksia että velvollisuuksia. Nopeasti kehittyvien talouksien osallistuksessa täysimääräisesti kansainväliseen järjestelmään voidaan sen hyödyt levittää tasapainoisesti ja jakaa siihen liittyvät velvollisuudet tasaisesti. Tässä yhteydessä keskeisenä tavoitteena on kaupankäynnin lisääminen strategisten kumppaneiden kanssa, mikä edistää talouden elpymistä ja työpaikkojen luomista. Meidän on toteutettava konkreettisia toimia kunnianhimoisten vapaakauppasopimusten turvaamiseksi, laajemman markkinoille pääsyn takaamiseksi Euroopan yrityksille ja sääntelyä koskevan yhteistyön syventämiseksi tärkeimpien kauppakumppanien kanssa.

Linjaukset lähiajan tapahtumia varten

5. Euroopan unionilla on lähiviikkoina useita tärkeitä kansainvälisiä kokouksia. Eurooppa-neuvosto vahvistaa tänään alustavat linjaukset näitä kokouksia varten. Se aikoo tulevaisuudessa keskustella säännöllisesti ulkosuhteista vahvistakseen strategiset linjaukset ennen tärkeimpiä tapahtumia ja erityisesti määrittellä keskeiset viestit tavoitteistamme ja keinoista niihin pääsemiseksi. Tämä edellyttää Eurooppa-neuvostolta selkeää strategista ohjausta, joka perustuu korkean edustajan ja neuvoston tehokkaaseen valmistelutyöhön.
6. Lokakuussa pidetään huippukokoukset Kiinan ja Korean tasavallan kanssa sekä Aasia-Eurooppa-kokous (ASEM), joita seuraa myöhemmin tänä vuonna huippukokous Intian kanssa. Ne ovat hyvä tilaisuus tehdä yhteistyötä keskeisten toimijoiden kanssa hyvin dynaamisessa maailmankolkassa. Asialistalla on esimerkiksi eri osapuolten rooli

kestävässä toipumisessa talouskriisistä ja maailmanlaajuisten ratkaisujen etsimisessä yleismaailmallisiin haasteisiin. Olisi toteutettava konkreettisia toimia Euroopan ja Aasian välisen yhteistyön painopistealueilla, kuten ilmastonmuutosta koskevassa yhteistyössä, mukaan lukien päästöjen tehokkaan ja todennettavan vähentämisen sekä uusiutuvien energialähteiden ja energiatehokkuuden edistäminen; pakottavissa turvallisuuskysymyksissä, kuten aseiden leviäminen, terrorismi, tietoverkkoturvallisuus ja merirosvous; yhteistyö alueellisissa kysymyksissä, kuten Iran ja Pohjois-Korea sekä maailmanlaajuisissa kysymyksissä, kuten muuttoliike, energia ja raaka-aineiden saantiedellytykset; yhteistyö kehityspolitiikoissa ja hyvän hallintotavan, työtä koskevien normien ja ihmisoikeuksien sekä ihmisten välisten suhteiden kehittämisen edistäminen.

Erityisesti EU–Kiina-huippukokouksen osalta Euroopan unionin olisi ajettava edelleen aktiivisesti strategisia etujaan, mukaan lukien kahdenvälisen kaupan, tavara- ja palvelumarkkinoille pääsyn ja investointiedellytysten edistäminen, teollis- ja tekijänoikeuksien suojeleminen ja julkisten hankintojen markkinoiden avaaminen, suurempi kuri vientitukien alalla ja vaihtokurssipolitiikkaa koskeva vuoropuhelu.

7. Lähikuukausina Eurooppa-neuvoston on käsiteltävä monia muitakin tärkeitä ulkosuhdekysymyksiä.
 - a. Soulin G20-huippukokous tarjoaa tilaisuuden tarkastella maailmantalouden elpymistä ja G20-jäsenten sitoumuksia. Erityisesti se antaa unionille mahdollisuuden korostaa, että finanssialan uudistuksissa on edettävä ripeästi; tässä suhteessa Euroopan parlamentin ja neuvoston äskettäin aikaansaama yhteisymmärrys finanssivalvontapaketesta ja sääntelykehiksen uudistuksen saattaminen päätökseen vuoden 2011 loppuun mennessä vahvistavat EU:n asemaa. Tässä kokouksessa olisi myös viestittävä selkeästi, että on saatava päätökseen WTO:n Dohan kehitysohjelmaa koskevat neuvottelut sekä pantava täytäntöön vahvan, kestävän ja tasapainoisen kasvun kehys. Eurooppa-neuvosto käsittelee Soulin kokouksen valmistelun yksityiskohtia lokakuun 2010 kokouksessaan sekä määrittää unionin kannan. G8 ja G20 ovat jatkossakin tärkeitä foorumeita, joilla määritellään maailmanlaajuisia vastauksia moniin edessämme oleviin haasteisiin; EU:n on osallistuttava näihin toimiin aktiivisesti yhtenäisin kannoin. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että G20- ja G8-ryhmien puheenjohtajana vuonna 2011 toimiva Ranska aikoo käyttää näitä ryhmiä täysipainoisesti tähän tarkoitukseen.
 - b. Transatlanttiset suhteet perustuvat yhteisiin arvoihin ja muodostavat kansainvälisen järjestelmän keskeisen osan. Nykytilanteessa olisi elähdytettävä näitä suhteita ja pohdittava uudelleen, miten voidaan luoda kummankin osapuolen vahvuuksiin ja erityispiirteisiin perustuva todellinen kumppanuus. Presidentti Barack Obaman kanssa marras-

kuussa 2010 pidettävä huippukokous tarjoaa tältä osin erinomaisen mahdollisuuden ja edellyttää huolellista valmistelua. Lokakuun 2010 Eurooppa-neuvostossa sovitaan keskeisistä poliittisista viesteistä, jotka Euroopan unionin edustajat esittävät tässä merkittävässä huippukokouksessa. Keskinäisten etujemme ja panostemme hyvälle ymmärtämiselle perustuvassa transatlanttisessa kumppanuudessa olisi keskityttävä taloussuhteidemme tuoman mahdollisen hyödyn maksimointiin, tiiviimpään yhteistyöhön tärkeissä kansainvälisissä kysymyksissä sekä maailmanlaajuisten, taloudellisten ja turvallisuushaasteiden käsittelyyn yhteistuumin. Korkeaa edustajaa pyydetään tässä yhteydessä miettimään, miten EU:n ja Naton kriisinhallintayhteistyötä voitaisiin edelleen vahvistaa Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan ja asiaakoskevien Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslausemien mukaisesti. Tämä olisi toteutettava keskinäisen vahvistamisen hengessä sekä kummankin osapuolen päätöksenteon riippumattomuutta kunnioittaen EU:n Natolle helmikuussa 2010 toimittamien konkreettisia toimia koskevien suositusten mukaisesti.

- c. Eurooppa-neuvosto tarkastelee lokakuun kokouksessaan ilmastonmuutosta käsittelevän Cancúnin kokouksen valmisteluja ja päättää EU:n kannasta. Cancúnin kokouksen olisi toimittava ponnahduslautana kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa, ja siinä olisi sovittava kaikkia osapuolia koskevista konkreettisista toimenpiteistä, jotta neuvotteluihin saataisiin vauhtia ja edettäisiin vakaasti kohti kunnianhimoista lopullista sopimusta.
- d. Euroopan naapuruuspolitiikan täytäntöönpanon tuleva tarkastelu tarjoaa tilaisuuden syventää suhteita sekä unionin itäisiin naapureihin Itäisen kumppanuuden avulla että sen eteläisiin naapureihin. Itäisten kumppanuuksien yhteydessä aloitettujen hankkeiden täytäntöönpano levittää EU:n arvoja ja edistää kyseisten maiden oikeudellista, taloudellista ja sosiaalista lähentymistä EU:hun. Väli-meren unionin toinen huippukokous tarjoaa sopivan tilaisuuden vahvistaa Euro–Väli-meri-yhteistyötä ja tukea Lähi-idän rauhanprosessin osapuolten suorien neuvottelujen uudelleenaloittamista.
- e. EU:n ja Afrikan suhteissa on viime vuosina tapahtunut uudenlaista kehitystä. EU:n ja Etelä-Afrikan huippukokouksen 28. syyskuuta 2010 sekä EU:n ja Afrikan huippukokouksen 29. ja 30. marraskuuta 2010 on tarkoitus antaa tilaisuus suhteiden syventämiseen. EU aikoo edelleen yhdessä Afrikan maiden kanssa pyrkiä taloudellisen kehityksen, hyvän hallintotavan, avoimuuden ja vastuuvollisuuden tavoitteiden saavuttamiseen yhteisen EU–Afrikka-strategian yhteydessä.
- f. New Yorkissa pidetään 20.–22. syyskuuta 2010 vuosittu-hannen kehitystavoitteita käsittelevä YK:n korkean tason täysistunto. Euroopan unioni on kansainvälisen yhteisön

kumppaneidensa kanssa sitoutunut lujasti tukemaan vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamista kaikkialla maailmassa vuoteen 2015 mennessä.

- g. Ukrainan kanssa marraskuussa ja Venäjän kanssa joulukuussa pidettävissä huippukokouksissa olisi syvennettävä yhteistyötä yhteisesti tärkeillä aloilla näiden kahden tärkeän suhteen vakauden ja ennakoitavuuden lisäämiseksi sekä ihmisoikeuksien edistämiseksi.

Erityisesti huippukokouksella Ukrainan kanssa edistetään assosiaatiosopimusta koskevia neuvotteluja, mukaan lukien yksityiskohtainen ja kattava vapaakauppasopimus, ja korostetaan EU:n roolia tämän tärkeän naapurin taloutta ja demokratiaa koskevilla uudistuksissa.

Venäjän kanssa pidettävä huippukokous tarjoaa mahdollisuuden parantaa yhteistyötä Venäjän kanssa ja keskustella erityisesti sen nykyaikaistamissuunnitelmasta. Olisi parannettava yhteistyötä taloudellisissa kysymyksissä, kuten energia, investoinnit ja innovointi, turvallisuuskysymyksissä, mukaan lukien lukkiutuneet konfliktit, terrorismin torjunta ja järjestäytyneet rikollisuus, ja ympäristökysymyksissä, mukaan lukien ilmastonmuutos.

Lokakuun Eurooppa-neuvosto palaa näissä huippukokouksissa esitettäviin Euroopan unionin keskeisiin viesteihin hedelmällisen lopputuloksen varmistamiseksi.

- h. Tänä vuonna Latinalaisen Amerikan ja Karibian kumppaneiden kanssa pidetyn tulokseksiaan huippukokouksen pohjalta EU on sitoutunut työskentelemään edelleen tiiviisti tämän alueen maiden kanssa, jotta voimme vastata edessämme oleviin maailmanlaajuisiin haasteisiin.
8. Pakistanin kehityksellä ja vakaudella on strateginen merkitys Euroopan unionille. Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat tuhoisien tulvien johdosta lisänneet kahdenvälistä ja monenvälistä humanitaarista apua. Eurooppa-neuvosto antoi julkilausuman Pakistanista (liite II).
9. Euroopan unioni on edelleen sitoutunut ja osallistuu aktiivisesti, myös kvartetin yhteydessä, Israelin ja palestiinalaishallinnon välisten neuvotteluiden onnistumisen tukemiseen. Eurooppa-neuvosto hyväksyi julkilausuman Lähi-idän rauhanprosessista (liite III).

II TALOUDEN OHJAUSTYÖRYHMÄ

10. Eurooppa-neuvosto toteaa tyytyväisenä talouden ohjaustyöryhmän puheenjohtajan väliraportin pohjalta, että huomattavaa edistymistä on tapahtunut erityisesti EU-ohjausjakson osalta, uuden makrotaloudellisen valvontakehyksen kehittämisessä kestävämmien kilpailuerojen ja tasapainottomuuksien seuraamiseksi ja korjaamiseksi ajoissa sekä julkisten talouksien puitteiden vahvistamisessa.

11. Eurooppa-neuvosto korostaa, että Euroopan talouden ohjauksen ja hallinnan uudistusvauhtia on pidettävä yllä, ja odottaa kiinnostuneena saavansa lokakuun 2010 kokouksessaan talouden ohjaustyöryhmän loppuraportin, joka sisältää Eurooppa-neuvoston maaliskuussa 2010 antaman toimeksiannon kaikki näkökohdat ja jossa esitetään kattava toimenpidekokonaisuus lainsäädäntötyön ohjaamiseksi.

LIITTEET

I SISÄISET JÄRJESTELYT EUROOPAN UNIONIN ULKOISEN POLITIIKAN PARANTAMISEKSI

- a) Mitä tulee konkreettisiin toimiin Euroopan ulkoisen politiikan toimivuuden parantamiseksi yleisemmin, Eurooppa-neuvosto toivoo yhdenmukaista lähestymistapaa, jolla varmistettaisiin, että kaikki asiaankuuluvat EU:n ja jäsenvaltioiden välineet ja politiikat otetaan täysin ja johdonmukaisesti käyttöön perussopimusten mukaisesti Euroopan unionin strategisten etujen tukemiseksi. Esimerkiksi ilmastomuutoksen, energiapolitiikan, kaupan sekä oikeus- ja sisäasioiden, muun muassa maahanmuutto- ja viisumipolitiikan, merkitys suhteissa kumppaneihin ja monenvälisellä tasolla on otettava kokonaisuudessaan huomioon huippukokousten ja kansainvälisten tapahtumien valmisteluissa. Euroopan unionin olisi tässä suhteessa lisättävä edelleen sisäisten ja ulkoisten politiikkojensa keskinäistä johdonmukaisuutta ja täydentävyyttä. Periaatekeskustelujen järjestämistä hyvissä ajoin ennen huippukokouksia olisi kehitettävä edelleen kiinnittäen erityistä huomiota painopisteiden ja konkreettisten ohjeiden määrittelyyn.
- b) Euroopan unionin ulkosuhteiden sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden kahdenvälisten suhteiden keskinäistä synergiaa on kehitettävä, jotta Euroopan unionin tasolla toteutettavat toimet tarvittaessa täydentäisivät ja vahvistaisivat jäsenvaltioiden tasolla toteutettavia toimia ja päinvastoin. Tietoja on jaettava ja tapahtumista on keskusteltava aktiivisemmin ja säännöllisemmin asianomaisilla tasoilla EU:n ja jäsenvaltioiden ja niiden tärkeimpien strategisten kumppaneiden välillä järjestettävien huippukokousten voimassa olevan aikataulun pohjalta.
- c) Tiivis ja säännöllinen koordinointi kaikkien Euroopan unionin ulkosuhteiden määrittelyyn ja täytäntöönpanoon osallistuvien institutionaalisten toimijoiden välillä on tärkeää sen varmistamiseksi, että EU:n edustajat voivat puolustaa johdonmukaisia kantoja kaikkien unionin strategisten etujen ja tavoitteiden osalta.

- d) Euroopan unionin tasolla on edistytty hyvin monenvälisen huippukokousten valmistelussa erityisesti EU:n edustusta G8- ja G20-rakenteissa koskevin käytännön järjestelyin, joista on sovittu Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan ja komission puheenjohtajan kesken. Eurooppa-neuvosto pyytää heitä etsimään edelleen keinoja parantaa tapaa, jolla Euroopan unioni esittää näkemyksiään tällaisilla foorumeilla.
- e) Euroopan unionilla on oltava selkeä käsitys kysymyksistä, jotka tulevat esille sen suhteissa yksittäisiin kumppanivaltioihin. Sen on kehitettävä keskipitkän aikavälin suunnitelma, jossa esitetään aikanaan saavutettavat tavoitteet niin, että kussakin huippukokouksessa keskitytään kahteen tai kolmeen keskeiseen kysymykseen. Eurooppa-neuvosto pyytääkin korkeaa edustajaa arvioimaan koordinoitusti komission ja ulkoasiainneuvoston kanssa suhteiden tulevaisuudennäkymiä kaikkien strategisten kumppanien osalta ja määrittämään erityisesti etumme ja mahdolliset keinot niiden toteuttamiseksi. Korkeaa edustajaa pyydetään esittämään tästä työstä ensimmäinen tilannekatsaus joulukuun 2010 Eurooppa-neuvostolle. Tässä yhteydessä olisi pohdittava näiden huippukokousten järjestämistiheyttä, muotoa ja tuloksia, ja huippukokouksissa olisi keskityttävä EU:n tavoitteiden saavuttamiseen. Eurooppa-neuvosto pyytää puheenjohtajaansa toteuttamaan yhteistyössä komission puheenjohtajan ja korkean edustajan kanssa kaikki tarvittavat aloitteet prosessin parantamiseksi.
- f) Euroopan ulkosuhdehallinnolla on ratkaiseva tehtävä Euroopan unionin ulkoisen politiikan edistämisen tukemisessa. Se antaa korkean edustajan johdolla tukea Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle ja komissiolle strategisen kokonaisnäkömyksen luomisessa ja koordinoinnissa Euroopan unionin koko ulkoisen toiminnan johdonmukaisuuden varmistamiseksi.

II JULKILAUSUMA PAKISTANISTA

1. Eurooppa-neuvosto on järkyttynyt Pakistanin tulvien tuhoisista vaikutuksista. Tulvat tuhoavat edelleen toimeentulomahdollisuuksia ja yhteisöjä koko maassa. Tuhojen mittakaava on ennennäkemätön Pakistanin historiassa. Humanitaarisia tarpeita ja maan jo ennestään haurasta taloutta koskevat kustannukset ovat suunnattomat. Kriisin laajuus edellyttää välitöntä ja suurimmitaista reagointia, ottaen myös huomioon Pakistanin kehityksen, turvallisuuden ja vakauden strateginen merkitys alueella. Eurooppa-neuvosto toistaa viime kesäkuussa pidetyn EU:n ja Pakistanin toisen huippukokouksen pohjalta aikomuksensa tiivistää yhteistyötä poliittisissa kysymyksissä. Vakaalla, demokraattisella ja hyvinvoivalla Pakistanilla on avainasema maailmanlaajuisissa kysymyksissä, kuten ter-

rorismintorjunta, asetusku tai huumausaineiden torjunta. Myös hyvä hallintotapa on välttämätön maan pikaisen jälleenrakentamisen varmistamiseksi.

2. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen EU:n (jäsenvaltioiden ja komission) viimeaikaiset pyrkimykset vastata kriisiin erityisesti toimittamalla huomattavaa humanitaarista apua. Se katsoo, että on tärkeää tukea edelleen Pakistania antamalla välitöntä hätäapua ja pitkän aikavälin apua elpymiseen ja jälleenrakentamiseen.
3. Tätä varten Eurooppa-neuvosto päättää antaa ministereille tehtäväksi sopia kiireellisesti kattavasta lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin toimenpidepaketista Pakistanin elpymisen ja tulevan kehityksen tukemiseksi. Siihen olisi kulluttava merkittävä humanitaarinen ja kehitykseen liittyvä lisäapu sekä kunnianhimoisia kauppaa koskevia toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä taloudelliselle elpymiselle ja kasvulle. Tässä suhteessa Eurooppa-neuvosto korostaa vakaata sitoumustaan myöntää yksinomaan Pakistanille huomattavasti laajempi EU:n markkinoille pääsy alentamalla välittömästi ja ajallisesti rajoitetusti – ja mahdollisimman pian sovellettavasti – Pakistanista tuotujen päätuotteiden tulleja WTO:n sääntöjä noudattaen ja ajaa sitä, että Pakistan voi liittyä yhteiseen tullietuusjärjestelmään (GSP+) vuonna 2014 edellyttäen, että se täyttää vaadittavat kriteerit. Komissiota pyydetään tarkastelemaan eri vaihtoehtoja WTO-kumppanien kanssa ja esittämään lopullisen ehdotuksensa lokakuussa ottaen huomioon EU:n teollisuudelle tärkeät seikat.

III JULKILAUSUMA LÄHI-IDÄN RAUHANPROSESSISTA

Euroopan unioni on erittäin tyytyväinen Israelin ja palestiinalishallinnon välillä aloitettuihin suoriin neuvotteluihin, joista ilmoitettiin Washingtonissa 2. syyskuuta 2010, ja antaa israelilaisille, palestiinalaisille ja Yhdysvalloille sekä kvartetille ja arabikumppaneille tunnustusta niiden ponnisteluista. Osapuolten päätös ryhtyä asiasisältöä koskeviin neuvotteluihin on tärkeä askel kohti oikeudenmukaista, kestävä ja kattavaa rauhaa alueella.

Euroopan unioni, joka palauttaa mieliin joulukuussa 2009 annetut neuvoston päätelmät Lähi-idän rauhanprosessista, korostaa, että näiden neuvottelujen kaikista lopullista asemaa koskevista kysymyksistä tulisi johtaa kahden valtion ratkaisuun, jossa Israelin valtio ja itsenäinen, demokraattinen, alueellisesti yhtenäinen ja elinvoimainen Palestiinan valtio elävät rinnakkain rauhan ja turvallisuuden vallitessa.

Euroopan unioni pitää tässä yhteydessä välttämättömänä, että molemmat osapuolet toimivat rauhallisesti ja hillitysti ja pidättyvät toimista, jotka voisivat vaikuttaa kielteisesti neuvottelujen edistymiseen. Se kehottaa molempia osapuolia noudattamaan aiempia

sitoumuksiaan ja pyrkimään onnistuneeseen tulokseen johtavan ympäristön luomiseen. Euroopan unioni muistuttaa siitä, että siirtokunnat ovat kansainvälisen oikeuden mukaan laittomia, ja kehottaa Israelia jatkamaan siirtokuntien rakentamisen jäädyttämistä. Se kehottaa edelleen lopettamaan täydellisesti kaikki väkivaltaisuuDET, erityisesti ohjus- ja terrori-iskut.

Euroopan unioni tukee vaivojaan säästämättä yhdessä kvartetin kuuluvien ja arabikumppaneidensa kanssa Yhdysvaltojen johtamia ponnisteluja sellaisten tuloksekkaiden neuvottelujen käymiseksi, jotka johtavat vuodessa puitesopimukseen, mikä olisi israelilaisten ja palestiinalaisten, alueen kansojen ja kansainvälisen yhteisön edun mukaista. Euroopan unioni on palestiinalaisten tärkein avunantaja ja molempien osapuolten ja niiden naapurien ratkaisevan tärkeä poliittinen ja taloudellinen kumppani. Euroopan unioni korostaa tässä suhteessa, että se on edelleen sitoutunut ja osallistuu aktiivisesti, myös kvartetin yhteydessä, neuvottelujen tukemiseen ja neuvottelujen onnistumisen varmistamiseen, ja pyytää korkeaa edustajaa huolehtimaan Euroopan unionin täysipainoisesta osallistumisesta meneillään oleviin ponnisteluihin.

Euroopan unioni korostaa, että kvartetin on jatkettava merkittävää tehtäväänsä rauhanprosessissa. Se korostaa myös palestiinalaisvaltion muodostamisprosessin jatkamisen ratkaisevaa merkitystä. Euroopan unioni tukee aktiivisesti prosessia ja Fayyadin suunnitelman täytäntöönpanoa.

Euroopan unioni palauttaa mieleen kesäkuussa 2010 annetut neuvoston päätelmät Gazasta ja korostaa myös, että Gazan kysymykseen on löydettävä kestävä ratkaisu, jotta rauhasta tulisi pysyvä. Se pitää Israelin hallituksen ilmoittamia viimeaikaisia toimenpiteitä merkittävänä edistysaskeleena. Se kehottaa niiden täyteen toteuttamiseen ja täydentäviin toimiin perustavanlaatuisen poliittisten muutosten aikaansaamiseksi, jotta Gazan jälleenrakennus ja taloudellinen elpyminen voisivat alkaa. EU on tarjonnut apuaan tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Se kehottaa pyrkimään ratkaisuun, jossa otetaan huomioon Israelin oikeudet turvallisuuSnäkökohdat.

Euroopan unioni muistuttaa, että Lähi-idän rauhan olisi oltava kattava, ja korostaa Israelin ja Syyrian sekä Israelin ja Libanonin välillä käytävien neuvottelujen merkitystä.

EUROOPPA-NEUVOSTO 28.–29. LOKAKUUTA 2010

PÄÄTELMÄT

Viimeaikaisen finanssikriisin tuomiin haasteisiin vastaamiseksi Euroopan talouden ohjauksessa ja hallinnassa tarvitaan perusteellista muutosta. Tätä varten Eurooppa-neuvosto hyväksyi talouden ohjaustyöryhmän raportin. Sen täytäntöönpano tulee olemaan merkittävä edistysaskel EMUn talouspilarin lujittamisessa: se lisää julkisen talouden kurinalaisuutta, laajentaa talouden valvontaa ja syventää koordinointia. Raportissa esitetään myös keskeiset periaatteet vahvaa kriisinhallintakehystä ja instituutioiden lujittamista varten. Eurooppa-neuvosto pääsi yhteisymmärrykseen ohjaustyöryhmän raportin jatkotoimia koskevasta etenemistavasta. Jatkona 16. syyskuuta 2010 käymilleen keskusteluille Eurooppa-neuvosto keskusteli myös G20-ryhmän Soulissa pidettävän huippukokouksen ja ilmastonmuutosta käsittelevän Cancúnin kokouksen valmisteluista sekä Yhdysvaltojen, Venäjän, Ukrainan, Intian ja Afrikan kanssa järjestettävistä huippukokouksista.

I TALOUDEN OHJAUSTYÖRYHMÄ

1. Eurooppa-neuvosto hyväksyy talouden ohjaustyöryhmän raportin. Sen täytäntöönpano mahdollistaa sen, että voimme lisätä julkisen talouden kurinalaisuutta, laajentaa talouden valvontaa, syventää koordinointia sekä perustaa vahvan kriisinhallintakehysten ja lujittaa instituutioita. Eurooppa-neuvosto kehottaa noudattamaan nopeiden päätösten lähestymistapaa annettaessa sekundaarilainsäädäntöä, jota monien näiden suositusten täytäntöönpano edellyttää. Tavoitteena on, että neuvosto ja Euroopan parlamentti pääsevät yhteisymmärrykseen komission lainsäädäntöehdotuksista kesään 2011 mennessä, ottaen huomioon, että ohjaustyöryhmän raportissa ja näissä ehdotuksissa ei ole käsitelty kaikilta osin samoja aiheita. Näin varmistetaan, että uudet valvontajärjestelyt voidaan panna tehokkaasti ja mahdollisimman nopeasti täytäntöön. Tämän johdosta EMUn talouspilari lujittuu huomattavasti, mikä parantaa luottamusta ja edistää siten kestävästä kasvusta, työllisyyttä ja kilpailukykyä.

Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa nopeuttamaan toimia sen selvittämiseksi, miten eläkeuudistuksen vaikutukset otetaan huomioon vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanossa, ja raporttoimaan asiasta Eurooppa-neuvostolle joulukuussa. Ottaen huomioon eläkejärjestelmien uudistamisen tärkeyden olisi vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa varmistettava tasapuoliset edellytykset.

2. Ohjaustyöryhmän raportin huomioon ottaen ja tasapainoisen ja kestävä kasvun varmistamiseksi valtion- ja hallitusten päämiehet ovat yhtä mieltä siitä, että jäsenvaltioiden on perustettava pysyvä kriisinhallintamekanismi turvaamaan koko euroalueen rahoitusvakaus. Ne kehottavat Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaa aloittamaan Eurooppa-neuvoston jäsenten kanssa neuvottelut asian edellyttämästä perussopimuksen vähäisestä muuttamisesta, minkä yhteydessä ei kuitenkaan muuteta SEUT-sopimuksen 125 artiklaa ("avustamiskieltolauseke").

Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siihen, että komissio aloittaa Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaa tiiviisti kuullen tulevan mekanismin yleisiä piirteitä koskevan valmistelutyön, jossa käsitellään muun muassa yksityissektorin roolia, kansainvälisen valuuttarahaston asemaa ja erittäin tiukkaa ehdollisuutta, johon ohjelmien olisi perustuttava.

Eurooppa-neuvosto palaa asiaan joulukuun kokouksessaan tehdäkseen lopullisen päätöksen sekä kriisinhallintamekanismin yleisistä piirteistä että perussopimuksen vähäisestä muuttamisesta, jotta mahdolliset muutokset voidaan ratifioida viimeistään vuoden 2013 puolivälissä.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja aikoo myöhemmin tarkastella jäsenvaltioita kuullen kysymystä euroalueen jäsenten oikeudesta osallistua päätöksentekoon EMUun liittyvissä menettelyissä siinä tapauksessa, että koko euroalueen vakauteen kohdistuu pysyvä uhka.

3. Valtion- ja hallitusten päämiehet korostivat, että samalla kun julkisen talouden kurinalaisuutta vahvistetaan Euroopan unionissa, on välttämätöntä, että Euroopan unionin talousarviossa ja tulevassa monivuotisessa rahoituskehityksessä otetaan huomioon vakauttamistoimet, joita jäsenvaltiot ovat toteuttamassa alijäämän ja velan saattamiseksi kestävämmälle uralle. Eri toimielinten tehtävät huomioon ottaen ja pitäen mielessä tarpeen saavuttaa Euroopan unionin tavoitteet Eurooppa-neuvosto keskustelee seuraavassa kokouksessaan siitä, miten varmistetaan, että näitä toimia edistetään asianmukaisesti Euroopan tason varojen käytöllä.

II G20-RYHMÄN HUIPPUKOKOUS SOULISSA

4. Maailmantalous on elpymässä kriisistä. Vielä on kuitenkin monia kysymyksiä, joihin on kiinnitettävä jatkuvaa maailmanlaajuista huomiota. Näihin kuuluvat julkisen talouden kestävyteen kohdistuvat riskit, vaillinaiset finanssialan

tervehdyttämistoimet, korkea työttömyys, perushyödykkeiden hintavaihtelu maailmanmarkkinoilla ja uudet makrotalouden maailmanlaajuiset häiriöt. Eurooppa-neuvosto vahvisti neuvoston hyväksymät linjaukset ja keskusteli painopisteistä, joita EU:n ja G20-ryhmään kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden edustajat aikovat edistää Soulin huippukokouksessa. Huippukokouksen on annettava kunnianhimoinen viesti siitä, että vahvan, kestävän ja tasapainoisen kasvun kehityksessä sovitut toimet on pantava tosiasiallisesti ja oikea-aikaisesti täytäntöön erityisesti julkisen talouden vakautussuunnitelmien, finanssialan sääntelyuudistuksen, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, työpaikkojen luomisen ja uusien rakenteellisten uudistusten osalta. Maailmanlaajuisen kasvun tasapainottaminen vaatii myös erityistä huomiota. Euroopan unioni odottaa, että G20-huippukokouksessa vahvistetaan Baselin sopimus, joka on tärkeä askel maailmanlaajuisen rahoitusvakauden vahvistamisessa. Euroopan unioni korostaa, että markkinat on pidettävä edelleen avoimina, Dohan neuvottelujen on vauhditettava ja kasvuun tähtäävä kehitysohjelma on hyväksyttävä. Lisäksi on vältettävä kaikenlaista protektionismia ja pidättäydyttävä lyhyen aikavälin kilpailuetuihin tähtäävästä vaihtokurssipolitiikasta.

5. G20-ryhmän ministerikokouksessa 23. lokakuuta 2010 saavutettu yhteisymmärrys Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) uudistamisesta auttaa parantamaan IMF:n tehokkuutta, uskottavuutta ja legitimiyyttä ja antaa IMF:lle mahdollisuuden täyttää tehtävänsä kansainvälisen valuuttajärjestelmän toiminnan tukemisessa. Kiintiöitä koskevat uudistukset ja laajemmat hallinnon uudistukset olisi toteutettava yhdessä, yhtenä kattavana kokonaisuutena ja samanaikaisesti.
6. Finanssilaitoksilta kannettavien maksujen ja verojen osalta työtä on vielä jatkettava sekä kansainvälisellä että kansallisella tasolla. Käytössä olevien eri maksujärjestelmien välistä koordinoitua olisi neuvoston raportin mukaisesti parannettava kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi. Neuvostoa pyydetään raportoimaan asiasta Eurooppa-neuvostolle joulukuussa 2010. Olisi myös tarkasteltava eri vaihtoehtoja finanssialan verotukseen sekä hyviä käytäntöjä verokeitaiden käytön ja veronkierron estämiseksi.

III ILMASTONMUUTOSTA KÄSITTELEVÄ CANCÚNIN KOKOUS

7. Edistyminen ilmastonmuutoksen torjunnassa on entistä kiireellisempää. Tämän vuoksi on tärkeää, että Cancúnin ilmastokokouksessa saavutetaan merkittävä välivaiheen tavoite, joka perustuu Kioton pöytäkirjaan ja jolla valmistellaan maailmanlaajuisia, kattavaa ja oikeudellisesti sitovaa kehystä, joka sisältää Kööpenhaminan sitoumuksessa anne-

tut poliittiset suuntaviivat. On välttämätöntä, että Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot toimivat edelleen rakentavasti ja välittävät yhteistä viestiä. Eurooppa-neuvosto hyväksyy neuvoston 14. lokakuuta 2010 antamat päätelmät Cancúnin ilmastokokouksen valmisteluista ja vahvistaa Euroopan unionin olevan valmis harkitsemaan toista Kioton pöytäkirjan mukaista velvoitekautta edellyttäen, että mainituissa päätelmissä esitetyt ehdot täyttyvät. Euroopan unioni esittää Cancúnissa ja sen jälkeen vuosittain kattavan ja avoimen selvityksen siitä, miten sen sitoumus nopeasti käytettävissä olevan rahoituksen myöntämisestä on pantu täytäntöön, ja korostaa, miten tärkeänä se pitää ilmastonmuutoksen hillitsemiseen suunnattavan rahoituksen avoimuuden lisäämistä. Euroopan unioni arvioi tilannetta uudelleen Cancúnin ilmastokokouksen jälkeen ja tarkastelee, mitä vaihtoehtoja on olemassa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi yli 20 prosentin tavoitteen, tarkoituksenaan olla valmis reagoimaan käynnissä olevissa kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa. Neuvostoa pyydetään antamaan selvitys asiasta kevääseen 2011 mennessä. Samanaikaisesti kansainväliseen sopimukseen tähtäävän työskentelyn kanssa EU kehittää myös eritellympiä tapoja toimia keskeisten kumppanien kanssa sellaisilla yhteisen edun mukaisilla aloilla, jotka auttaisivat niitä vähentämään päästöjään. Tässä yhteydessä EU kannustaa toteuttamaan sellaisia ilmastonmuutoksen torjumiseen ja vihreän kasvun edistämiseen tarkoitettuja alueellisia aloitteita kuin äskettäin tehty ilmastonmuutosta koskeva Välimeren maiden aloite.

IV HUIPPUKOKOUKSET KOLMANSIEN MAIDEN KANSSA

8. Eurooppa-neuvosto keskusteli syyskuussa 2010 antamiensa päätelmien mukaisesti keskeisistä poliittisista viesteistä, joita Eurooppa-neuvoston ja komission puheenjohtajat aikovat edistää Yhdysvaltojen, Venäjän, Ukrainan, Intian ja Afrikan kanssa järjestettävissä tulevissa huippukokouksissa.

Eurooppa-neuvoston yhteydessä järjestettiin työllisyys- ja sosiaali-asioiden huippukokous, jossa keskityttiin talouden ohjaustyöryhmän loppuraportin perusteella talouden ohjaukseen ja hallintaan ottaen huomioon neuvoston (työllisyys, sosiaalipolitiikka, terveys ja kuluttaja-asiat) 21. lokakuuta 2010 antamat päätelmät.

EUROOPPA-NEUVOSTO – 16. JA 17. JOULUKUUTA 2010

PÄÄTELMÄT

Olemme koko kriisin ajan toimineet päättäväisesti rahoitusvakauden säilyttämiseksi ja kestäväen kasvun palauttamiseksi. Teemme näin edelleenkin, ja EU ja euroalue nousevat kriisistä entistä vahvempina.

Kasvunäkymät ovat vahvistumassa ja Euroopan talouden perusta on terve. Aiemmin tänä vuonna perustetut väliaikaiset vakausvälineet ovat osoittautuneet hyödyllisiksi, mutta kriisi on näyttänyt, että liialliseen tyytyväisyyteen ei ole aihetta. Sovimme siksi tänään tekstistä, jolla perussopimukseen tehdään vähäinen muutos. Tämä muutos koskee tulevan pysyvän mekanismin perustamista turvaamaan koko euroalueen rahoitusvakautta, ja sen on tarkoitus tulla voimaan 1. tammikuuta 2013. Vahvistimme myös, että olemme sitoutuneet pääsemään kesäkuun 2011 loppuun mennessä yhteisymmärrykseen talouden ohjausta ja hallintaa koskevista lainsäädäntöehdotuksista, joilla on tarkoitus lujittaa talous- ja rahaliiton talouspilaria, ja jatkamaan Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanoa.

I TALOUSPOLITIikka

1. Eurooppa-neuvosto pani tyytyväisenä merkille Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan esittämän selvityksen 28. ja 29. lokakuuta 2010 annettujen päätelmiensä jatkotoimista. Se oli yhtä mieltä siitä, että perussopimusta olisi muutettava siten, että euroalueen jäsenvaltiot voisivat perustaa pysyvän mekanismin turvaamaan koko euroalueen rahoitusvakauden (Euroopan vakausmekanismi). Tämä mekanismi korvaa Euroopan rahoitusvakausvälineen ja Euroopan rahoituksen vakautusmekanismiä, jotka ovat voimassa kesäkuuhun 2013 saakka. Koska tämä mekanismi on suunniteltu turvaamaan koko euroalueen rahoitusvakaus, Eurooppa-neuvosto päätti, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 122 artiklan 2 kohtaa ei enää tarvita tällaisiin tarkoituksiin. Valtioiden ja hallitusten päämiehet sopivat sen vuoksi, että kyseistä kohtaa ei pitäisi käyttää tällaisiin tarkoituksiin.
2. Eurooppa-neuvosto sopi liitteessä I olevasta SEUT:n muuttamista koskevan päätösluonnoksen tekstistä. Se päätti käynnistää heti yksinkertaistetun tarkistusmenettelyn, josta määrätään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 48 artiklan 6 kohdassa. Asianomaisten instituutioiden kuuleminen olisi saatava päätökseen ajoissa, jotta päätös voitaisiin hyväksyä virallisesti maaliskuussa 2011, kansalliset hyväksymismenettelyt voitaisiin saada päätökseen vuoden 2012 loppuun mennessä ja jotta päätös voisi tulla voimaan 1. tammikuuta 2013.
3. Eurooppa-neuvosto kehotti myös euroalueen valtiovainministeriä ja komissiota viimeistelemään maaliskuuhun 2011 mennessä tulevan mekanismin perustamisen edellyttämiä hallitustenvälisiä järjestelyjä koskevan työn 28. marraskuuta 2010 annettussa, Eurooppa-neuvoston hyväksymässä euroryhmän julkilausumassa (liite II) esitettyjen yleisten piirteiden pohjalta. Mekanismi otetaan käyttöön euroalueen jäsenvaltioiden keskinäisestä sopi-

muksesta siinä tapauksessa, että koko euroalueen vakaus on uhattuna.

4. Jäsenvaltiot, joiden valuuttana ei ole euro, otetaan mukaan tähän työhön, jos ne niin haluavat. Ne voivat päättää tapauskohtaisesti osallistumisestaan mekanismin avulla toteutettuihin toimenpiteisiin.
5. Eurooppa-neuvosto kehotti vauhdittamaan talouden ohjausta ja hallintaa koskevan kuuden lainsäädäntöehdotuksen käsittelyä viime lokakuussa hyväksytyjen työryhmän suositusten pohjalta ja pyrkimään kunnianhimoiseen lopputulokseen, jotta säädökset voidaan hyväksyä kesäkuuhun 2011 mennessä. Eurooppa-neuvosto pani tyytyväisenä merkille neuvoston selvityksen eläkejärjestelmien systemisistä uudistamisesta vakaus- ja kasvusopimuksen yhteydessä ja kehotti ottamaan selvityksen huomioon uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanoa koskevista säännöissä.
6. Lokakuussa 2010 antamiinsa päätelmiin viitaten Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siihen, että komissio aikoo antaa kesäkuuhun 2011 mennessä ehdotukset uudeksi monivuotiseksi rahoituskehikseksi, ja pyysi toimielimiä tekemään yhteistyötä sen hyväksymiseksi hyvissä ajoin.
7. Uusi työllisyyttä ja kasvua koskeva Eurooppa 2020 -strategia ohjaa edelleen unionia ja jäsenvaltioita kriisin vaatimissa toimissa ja rakenneuudistusten toteuttamisessa. Eurooppa-neuvosto piti myönteisenä edistymistä, jota strategian käynnistämisen jälkeen on saatu aikaan, kuten puheenjohtajavaltion täytäntöönpanokertomus osoittaa.
8. Eurooppa-neuvosto pani tyytyväisenä merkille euroalueen valtion- ja hallitusten päämiesten ja EU:n instituutioiden julkilausuman (liite III).

II MUUT ASIAT

9. Eurooppa-neuvosto oli tyytyväinen korkean edustajan esittämään ensimmäiseen tilanneselvitykseen Euroo-

pan unionin suhteista sen strategisiin kumppaneihin. Eurooppa-neuvosto pyysi tämän perusteella korkeaedustajaa jatkamaan työtä tiiviissä yhteistyössä komission ja ulkoasiainneuvoston kanssa ja syyskuussa 2010 antamiensa päätelmien mukaisesti, tuomaan esiin yhteiset eurooppalaiset edut ja määrittämään kaikki mahdolliset keinot niiden saavuttamiseksi. Eurooppa-neuvosto arvioi edistymistä vuosittain ja esittää tarvittaessa suuntaviivoja. Euroopan ulkosuhdehallinnon toiminnan käynnistäminen ja sen koordinoiva rooli antavat hyvän mahdollisuuden tehostaa tätä työtä.

10. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 14. joulukuuta 2010 annetut neuvoston päätelmät laajentumisesta ja päätti antaa Montenegrolle ehdokasmaan aseman.
11. Eurooppa-neuvosto tuomitsi Norsunluurannikon presidentinvaalien toisen kierroksen jälkeen jatkuneet väkivaltaisuudet, erityisesti väkivallan käytön siviilejä vastaan 16. joulukuuta. Se kehotti lujasti kaikkia osapuolia toimimaan pidättyvästi. Se muistutti, että Kansainvälinen rikostuomioistuin on ilmaissut olevansa käytettävissä tällaisista teoista vastuullisten henkilöiden asettamiseksi syytteeseen. Se kehotti kaikkia Norsunluurannikon johtajia, sekä siviili- että sotilasjohtajia, jotka eivät vielä ole tehneet sitä, hyväksymään demokraattisesti valitun presidentin Alassan Ouattaran johtajuuden. Se vahvisti, että EU ryhtyy päättäväisesti kohdennettuihin rajoittaviin toimenpiteisiin niitä vastaan, jotka asettavat edelleen esteitä Norsunluurannikon kansan ilmaiseman suvereenin tahdon kunnioittamiselle.
12. Eurooppa-neuvosto ilmaisi tyytyväisyytensä Cancúnissa pidetyn YK:n ilmasopimuksen 16. osapuolikonferenssin (COP-16) onnistuneeseen tulokseen, joka on merkittävä edistysaskel maailmanlaajuisissa toimissa sovitun tavoitteen, maapallon lämpötilan nousun rajoittamisen alle kahteen asteen, saavuttamiseksi, ja pani tyytyväisenä merkille maaliskuussa hyväksymänsä strategian onnistuneen täytäntöönpanon.

LIITTEET

I LUONNOS: EUROOPPA-NEUVOSTON PÄÄTÖS

annettu ... ,

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 136 artiklan muuttamisesta niitä jäsenvaltioita koskevaa vakausmekanismia varten, joiden rahayksikkö on euro

EUROOPPA-NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 48 artiklan 6 kohdan,

ottaa huomioon Belgian hallituksen 16 päivänä joulukuuta 2010 Eurooppa-neuvostolle toimittaman ehdotuksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 136 artiklan tarkistamiseksi,

[ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon¹],

[ottaa huomioon Euroopan komission lausunnon²],

[Euroopan keskuspankin lausunnon³ saatuaan]

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 48 artiklan 6 kohdan mukaisesti Eurooppa-neuvosto voi Euroopan parlamenttia, komissiota ja eräissä tapauksissa Euroopan keskuspankkia kuultuaan tehdä yksimielisesti päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) kolmannen osan määräysten muuttamisesta kokonaan tai osittain. Tällaisella päätöksellä ei voida lisätä perussopimuksissa unionille annettua toimivaltaa, ja sen voimaantulon edellytyksenä on, että jäsenvaltiot hyväksyvät sen myöhemmin valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti.
- (2) Eurooppa-neuvoston kokouksessa 28 ja 29 päivänä loka-kuuta 2010 valtion- ja hallitusten päämiehet olivat yhtä mieltä siitä, että jäsenvaltioiden on perustettava pysyvä kriisinhallintamekanismi turvaamaan koko euroalueen rahoitusvakaus, ja kehottivat Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaa aloittamaan Eurooppa-neuvoston jäsenten kanssa neuvottelut asian edellyttämästä perussopimuksen vähäisestä muuttamisesta.
- (3) Belgian hallitus toimitti 16 päivänä joulukuuta 2010 SEU-sopimuksen 48 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti ehdotuksen SEUT-sopimuksen 136 artiklan tarkistamiseksi siten, että siihen lisätään kohta, jonka perusteella jäsenvaltiot, joiden rahayksikkö on euro, voivat perustaa vakausmekanismin, joka aktivoidaan, jos se on välttämätöntä koko euroalueen vakauden turvaamiseksi, ja jonka mukaan mahdollisen pyydetyn rahoitustuen myöntämiseksi mekanismin puitteissa asetetaan tiukat ehdot. Eurooppa-neuvosto antoi samalla päätelmät tulevasta vakausmekanismista (kohdat 1–4).
- (4) Vakausmekanismista saadaan tarvittava väline, jolla voidaan käsitellä sellaisia tapauksia, joissa koko euroalueen rahoitusvakaus on uhattuna, kuten vuonna 2010 koettiin, ja auttaa näin säilyttämään unionin taloudellinen vakaus ja rahoitusvakaus. Eurooppa-neuvosto oli kokouksessaan 16 ja 17 päivänä joulukuuta 2010 yhtä mieltä siitä, että koska tämä mekanismi on tarkoitettu turvaamaan koko euroalueen rahoitusvakautta, SEUT-sopimuksen 122 artiklan

1 Lausunto annettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

2 Lausunto annettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

3 Lausunto annettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

2 kohtaa ei enää tarvita tällaisiin tarkoituksiin. Valtion- ja hallitusten päämiehet olivat näin ollen yhtä mieltä siitä, että sitä ei pitäisi käyttää tällaisiin tarkoituksiin.

- (5) Eurooppa-neuvosto päätti 16 päivänä joulukuuta 2010 kuulla ehdotuksesta Euroopan parlamenttia ja komissiota SEU-sopimuksen 48 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan mukaisesti. Se päätti kuulla myös Euroopan keskuspankkia. [Euroopan parlamentti, komissio ja Euroopan keskuspankki antoivat [... päivämäärät] kukin osaltaan lausunnon ehdotuksesta.]
- (6) Muutos koskee SEUT-sopimuksen kolmanteen osaan sisältyvää määräystä, eikä se lisää perussopimuksissa unionille annettua toimivaltaa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Lisätään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 136 artiklaan kohta seuraavasti:

- ”3. Jäsenvaltiot, joiden rahayksikkö on euro, voivat perustaa vakaummekanismin, joka aktivoidaan, jos se on välttämättömä koko euroalueen vakauden turvaamiseksi. Mahdollisen pyydetyn rahoitustuen myöntämiselle mekanismin puitteissa asetetaan tiukat ehdot.”

2 artikla

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava neuvoston pääsihteerille viipymättä tämän päätöksen hyväksymistä varten tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen jäsenvaltioiden valtiosääntöjen asettamien vaatimusten mukaisesti.

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013, jos kaikki ensimmäisessä kohdassa tarkoitettut ilmoitukset on vastaanotettu, tai muussa tapauksessa viimeisen ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottamista seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä.

3 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty ...,

Eurooppa-neuvoston puolesta,

Puheenjohtaja

II TULEVAN MEKANISMIN YLEISET PIIRTEET EURORYHMÄN JULKILAUSUMA 28. MARRASKUUTA 2010

”Viimeaikaiset tapahtumat ovat osoittaneet, että yhden jäsenvaltion rahoitusongelmat voivat uhata nopeasti koko EU:n makrotalouden tasapainoa ja levitä eri kanavien kautta. Näin on erityisesti euroalueella, jossa maiden taloudet ja varsinkin niiden finanssisektorit ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa.

Euroalueen jäsenvaltiot ovat koko nykyisen kriisin ajan toimineet päättäväisesti toteuttaakseen tarvittaessa ratkaisevia koordinoituja toimia koko euroalueen rahoitusvakauden turvaamiseksi ja kasvun palauttamiseksi kestäväälle uralle.

On perustettu erityisesti Euroopan rahoitusvakausväline (EFSF) antamaan yhdessä Euroopan rahoituksenvakautusmekanismin (EFSM) ja Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa nopeaa ja tehokasta maksuvalmiusapua, jonka perustana ovat tiukat talous- ja finanssipolitiikan mukauttamisohjelmat, joita kyseisen jäsenvaltion on toteutettava ja joilla velan kestävä taso varmistetaan.

28. ja 29. lokakuuta kokoontunut Eurooppa-neuvosto oli yhtä mieltä siitä, että on tarpeen perustaa pysyvä kriisinhallintamekanismi turvaamaan koko euroalueen rahoitusvakaus. Euroryhmän ministerit sopivat, että tämä Euroopan vakausmekanismi (ESM) perustuu Euroopan rahoitusvakausvälineeseen, josta pystytään antamaan euroalueen jäsenvaltioille rahoitusapupaketteja nykyisen Euroopan rahoitusvakausvälineen sääntöihin perustuvaa tiukkaa ehdollisuutta noudattaen.

Euroopan vakausmekanismi täydentää uutta vahvistettua talouden ohjausjärjestelmää, jolla pyritään toimivaan ja tiukkaan talouden seurantaan ja jossa kohdistetaan huomio ennaltaehkäisyyn ja vähennetään tuntuvasti kriisin muodostumisen todennäköisyyttä tulevaisuudessa.

Sääntöjä mukautetaan siten, että yksityissektorin velkojat osallistuvat tapauskohtaisesti kriisintarkaisuun täysin Kansainvälisen valuuttarahaston sääntöjen mukaisesti. Veronmaksajien rahojen suojaamiseksi ja selkeän signaalin antamiseksi yksityisille velkojille siitä, että heidän vaateensa tulevat vasta julkisen sektorin vaateiden jälkeen, Euroopan vakausmekanismilain on kaikissa tapauksissa etuoikeusasemassa, ja sen edellä on ainoastaan Kansainvälisen valuuttarahaston laina.

Euroalueen jäsenvaltiolle annettu apu perustuu tiukkaan talous- ja finanssipolitiikan mukauttamisohjelmaan sekä Euroopan komission ja Kansainvälisen valuuttarahaston yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa suorittamaan huolelliseen analyysiin velan kestävästä tasosta.

Euroryhmän ministerit tekevät tältä pohjalta yksimielisen päätöksen avun antamisesta.

Yksityissektorin velkoja niissä maissa, joita pidetään komission ja valuuttarahaston yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa suorittaman, velan kestävä tasoa koskevan analyysin perusteella maksukykyisinä, rohkaistaan pitämään sijoituksensa siellä edelleen kansainvälisten sääntöjen ja täysin Kansainvälisen valuuttarahaston käytäntöjen mukaisesti. Siinä odottamattomassa tilanteessa, että maa osoittautuisi maksukyvyttömäksi, sen on velan kestävä tason palauttamiseksi neuvoteltava yksityissektorin velkojien kanssa Kansainvälisen valuuttarahaston käytäntöjen mukaisesti kokonaisvaltainen velkojen uudelleenjärjestely. Jos velan kestävä taso saavutetaan näillä toimenpiteillä, Euroopan vakausmekanismista voidaan antaa maksuvalmiusapua.

Tämän prosessin helpottamiseksi kaikkien uusien euroalueen valtion joukkovelkakirjalainojen ehtoihin sisällytetään kesäkuusta 2013 alkaen samanlaiset vakiomuotoiset yhteistoimintalausekkeet markkinalikviditeetin säilyttämiseksi. Nämä yhteistoimintalausekkeet vastaisivat G10-ryhmän yhteistoimintalausekkeita koskevan raportin mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan ja Yhdysvaltain lainsäädännössä yleisiä lausekkeita, mukaan lukien kollektiiviset uudelleenjärjestelylausekkeet, joiden nojalla kaikkia jäsenvaltion liikkeelle laskemia velkainstrumentteja voidaan neuvotteluissa tarkastella yhdessä. Tämä antaisi velkojille mahdollisuuden sopia määräenemmistöpäätöksellä oikeudellisesti sitovasta maksuehtojen muutoksesta (maksujen keskeyttäminen, laina-ajan pidentäminen, koronalennus ja/ tai lainapäätöksen leikkaus) siinä tapauksessa, että velallinen ei pysty maksamaan.

Jäsenvaltiot pyrkivät pidentämään keskipitkällä aikavälillä uusien liikkeeseen laskettavien joukkovelkakirjalainojen laina-aikojen jälleenerahoitushuippujen tasoittamiseksi.

Komissio arvioi vuonna 2016 tämän kehyksen yleistä tehokkuutta yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa.

Euroryhmä korostaa vielä, että näihin ehtoihin perustuva mahdollinen yksityissektorin osallistuminen toteutuisi vasta vuoden 2013 puolivälissä.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Herman Van Rompuy on ilmoittanut, että hänen ehdotuksensa Eurooppa-neuvostolle sen seuraavassa kokouksessa perussopimuksen vähäisestä muuttamisesta noudattelee tämänpäiväistä päätöstä.”

III EUROALUEEN VALTION- JA HALLITUSTEN PÄÄMIESTEN JA EU:N INSTITUUTIOIDEN JULKILAUSUMA

Euroalueen valtion- ja hallitusten päämiehet ja EU:n instituutiot ovat ilmoittaneet selvästi, niin kuin jäljempänä esitetään, olevansa valmiit tekemään kaiken tarvittavan koko euroalueen vakauden turvaamiseksi. Euro on ja tulee olemaan olennainen osa Euroo-

pan yhdentymistä. Päämiehet kehottivat määrätietoisiin toimiin erityisesti seuraavilla aloilla:

- a) Olemassa olevien ohjelmien täytäntöönpano kokonaisuudessaan: Olemme tyytyväisiä vaikuttavaan edistymiseen Kreikan ohjelman ja Irlannin sopeutusohjelman täytäntöönpanossa, vuoden 2011 talousarvion hyväksyminen mukaan lukien.
- b) Vastuullisen finanssipolitiikan noudattaminen: Me kaikki olemme sitoutuneet panemaan tiukasti täytäntöön finanssipoliittiset suositukset, noudattamaan täysin vuosien 2010 ja 2011 finanssipoliittisia tavoitteita ja korjaamaan liialliset alijäämät sovitun aikataulun mukaan.
- c) Kasvua lisäävien rakenneuudistusten vauhdittaminen: Nopeutamme määrätietoisesti rakenneuudistuksia kasvun lisäämiseksi.
- d) Vakaus- ja kasvusopimuksen vahvistaminen ja uuden makrotason valvontakehyksen täytäntöönpano kesästä 2011 lähtien.
- e) Euroopan rahoitusvakausvälineestä annettavan riittävän rahoitustuen saatavuuden varmistaminen, kunnes pysyvä mekanismi tulee voimaan: Toteamme, että Euroopan rahoitusvakausvälineestä on Irlannin ohjelman tueksi osoitettu vain hyvin rajoitettu määrä.
- f) Rahoitusjärjestelmän vahvistaminen edelleen sekä sääntely- ja valvontakehysten osalta että suorittamalla pankkialalla uusia stressitestejä.
- g) Täysi tuki EKP:n toimille: Tuemme EKP:tä, jonka tehtävänä on riippumattomasti varmistaa hintavakaus, ankkuroida inflaatio-odotukset lujasti ja siten edistää rahoitusvakautta euroalueella. Olemme sitoutuneet varmistamaan eurojärjestelmään kuuluvien keskuspankkien rahoituksellisen riippumattomuuden.

Tämän strategian osia kehitetään edelleen lähikuukausina kokonaisvaltaisena vastauksena mahdollisiin haasteisiin uuden talouden ohjausjärjestelmämme yhteydessä.

Valokuvat:

© Euroopan unioni

Sivu 17

1. Kuva: G. Seibold
2. © Administrația prezidențială / autor Sorin Lupsa
3. Gabinete do Primeiro-Ministro
4. © Copyright RVD / foto: Richard van Elferen
5. Creative Commons (joitakin oikeuksia pidätetään)
6. © Grzegorz Rogiński / Chancellery of the Prime Minister
7. © 2009 SIP / Charles Caratini, yksinoikeudella
8. Courtesy of the office of the Prime Minister
9. © UK Parliament

Neuvoston pääsihteeristö

Eurooppa-neuvosto 2010

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto

2011 – 46 s. – 21,0 × 29,7 cm

ISBN 978-92-824-2818-4

doi:10.2860/7463

Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
P. +32 22816111

www.european-council.europa.eu

Julkaisutoimisto

doi:10.2860/7463

ISBN 978-92-824-2818-4

9 789282 428184